

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

1. ČÍSLO / XIV. ROČNÍK

9 Kč (11,50 Sk)

8. LEDNA 2006

Z obsahu:

Boží vševědoucnost a všudypřítomnost

Katecheze Benedikta XVI.
při generální audienci
14. prosince 2005
- strana 2 -

„Přišli jsme se mu poklonit“

P. Tomislav Pervan OFM
- strana 4 -

Matka Boží Panna Maria (dokončení)

- strana 5 -

V Ježíšově škole (1)

- strana 6 -

Celý Kristus a deficit liberální teologie

Z přednášky Erika
Mørstada
- strana 8 -

Pastorace v Rusku

Erich Maria Fink vypráví
o svém pohnutém životě
faráře v Beresnikách
- strana 9 -

Odešel velký teolog 20. století

Ohlédnutí za zesnulým
kardinálem
Leo Scheffczykem
- strana 12 -

Výzvy fatimského poselství (39)

Četba na pokračování
- strana 14 -

Přišli jsme se mu poklonit ...

Gentile da Fabriano: Klanění Tří králů, galerie Uffizi, Florencie

EDITORIAL

Na konci vánočního období nám svátek Křtu Páně představuje našeho Spasitele tak říkajíc skokem jako dospělého muže a tak nás rázem vyvádí z vánoční atmosféry. Klíčové události církevního roku mají neúprosně rychlý spád. Snad nám tak naznačují a přibližují, jak se i sám Boží Syn podrobil skutečnosti, že jeho život bude nelítostně postupovat vpřed až ke svému drastickému vyvrcholení o posledních Velikonocích. Ve způsobu, jakým on prožíval svou přítomnost, je ve srovnání s námi jeden zásadní rozdíl: Boží Syn přijímá zcela vědomě a dobrovolně v absolutní podřízenosti a důslednosti každou vteřinu svého života, ačkoliv předem zná všechny její svízele a strádání. Nikde se u něho nesetkáváme se snahou vyhnout se nadcházejícím těžkostem, něco si ulehčit, usnadnit, odpustit. Ani jeho modlitba v Getsemanech neznamená výjimku. Spíše z ní můžeme poznat, jak nesmírná byla tíha přítomnosti i bezprostřední budoucnosti, která na něho dopadala a které nezůstal ušetřen. Ježíš však také nazíral vždy svůj život jako celek v globálním světle svého spásného úkolu a konečného cíle, který mu uložil Otec a pro jehož dosažení vzal na sebe beze zbytku celé břemeno lidského údělu.

Pohled na takto důsledného, pokorného a poslušného Služebníka nenechává člověka lhostejným. Může na jedné straně dojímat a probouzet úžas, úctu a obdiv, ale může také naopak v člověku vyvolat odmítání i přímo odpor. Všechno záleží na tom, do jaké míry jsme ochotni se s Ježíšem Kristem ztotožnit. Nejde pouze o diferenciaci mezi věřícími a nevěřícími. Velké rozdíly najdeme mezi samotnými křesťany. Že máme Krista následovat, to se popřít nedá. Ale pohodlnost některých následovníků zapojila jejich vynalézavost, aby si toto následování zjednodušili a zdůvodnili si svou snahu vyhnout se těm krokům, které

Pokračování na str. 11

Boží vševědoucnost a všudypřítomnost

Žalm 138 z nešpor ve středu 4. týdne

Liturgie nešpor, o jejichž žalmech a kantikách rozjímáme, nám nabízí žalm 138, do dvou etap rozdělený mudroslovný hymnus zářivé krásy a silného emotivního náboje. Dnes máme před sebou první část této skladby, totiž první dvě sloky, které postupně vyzvedají Boží vševědoucnost (srov. v. 1–6) a jeho všudypřítomnost v prostoru a v čase (srov. v. 7–12).

Obdiv Stvořiteli

Svěžest obrazů a výrazů má za cíl oslavu Stvořitele: „Jestliže je taková velikost toho, co je stvořeno“ – říká Teodoreto z Kyru, křesťanský spisovatel z V. století – „jak velký musí být jeho Stvořitel!“ (Discorsi sulla Providenza, 4: Collana di testi Patristici LXXV, Řím s. 115). Žalmistovo rozjímání se snaží především proniknout do tajemství Boha, který je transcendentní, a přece nám blízký.

Podstata poselství, které nám nabízí, je přímočará: Bůh ví všechno a je přítomen po boku svého stvoření, které se ho nemůže zprostit. Jeho přítomnost nemá totiž charakter hrozby či dozoru; jistě, je mu vlastní také přísný pohled, to pokud jde o zlo, ke kterému není lhostejný.

Nicméně tím základním prvkem je spásná přítomnost, schopná obejmout všechno bytí a celé dějiny. Je to prakticky onen duchovní scénář, na který naráží svatý Pavel, když hovoří v Areopagu v Aténách a použije citaci jednoho řeckého básníka:

V něm žijeme, hýbáme se a jsme (Sk 17,28).

Bůh vševědoucí

První úryvek (srov. Ž 138,1–6), jak bylo řečeno, je oslavou Boží vševědoucnosti: opakují se zde totiž slovesa vyjadřující poznání, jako „zkoumat“,

„poznávat“, „znát“, „vědět“, „pronikat“, „znalost“. Jak známo, biblické poznání překračuje pouhé a prosté vnímání a intelektuální chápání; je to druh společenství mezi poznávajícím a poznávaným: Hospodin je tedy s námi v intimním vztahu, zatímco my přemýšlíme a jednáme.

Bůh všudypřítomný

Boží všudypřítomnosti je naopak věnován druhý úryvek našeho žalmu (srov. v. 7–12). V něm se popisuje živým způsobem, jak iluzorní je lidská vůle vymknout se z oné přítomnosti. Prochází se veškerým prostorem: je zde především vertikální osa „nebe – podsvětí“ (srov. v. 8), do které vstupuje horizontální rozměr, ten, který vychází od jitřenky, tj. od východu, a dospívá až k nejzazšímu moři tj. Středomořímu, tedy k západu (v. 9). Každý úsek prostoru, i ten nejtajnější, obsahuje aktivní Boží přítomnost.

Opodstatněná důvěra

Žalmista pokračuje tím, že uvádí také jinou skutečnost, do které jsme ponořeni, totiž čas, symbolicky představený nocí, světlem, temnotou a dnem (srov. v. 11–12). Také temnotu, ve které je obtížné kráčet a vidět, proniká pohledem a zjevením Páně bytí a času. Jeho ruka je vždy připravena chytit naši ruku, aby nás vedl při naší pozemské pouti (srov. v. 10). Je to tedy přítomnost nikoliv soudcovská, která nahání hrůzu, nýbrž přítomnost,

kteřá znamená oporu a vysvobození. A tak můžeme pochopit, jaký je podstatný obsah tohoto žalmu: je to zpěv důvěry. Bůh je vždy s námi. Neopouští nás ani v těch nejtemnějších nocích našeho života. Zůstává přítomen i v nejobtížnějších okamžicích. Tak ani v poslední noci, v poslední opuštěnosti, ve které nás nikdo nemůže doprovázet, v noci smrti nás Pán neopouští. Doprovází nás i v této poslední osamocení v noci smrti. A proto my křesťané můžeme mít důvěru: nejsme ponecháni sami sobě. Boží dobrota je stále s námi.

Začali jsme citátem od spisovatele Teodoret z Kyru. Skončíme tím, že se ještě jednou svěříme jemu a jeho IV. rozpravě o Prozřetelnosti Boží, protože je to v podstatě rozbor tohoto žalmu. Zastavuje se u 6. verše, ve kterém prosebník zvolá: *Podivuhodná je pro mě tvá znalost, vznešená a nepochopitelná*. Teodoreto komentuje tento úryvek tak, že se obrací do nitra osobního vědomí a zkušenosti a říká: „Když jsem šel do sebe a do svého nitra a vzdálil se od vnějšího hluku, chtěl jsem se ponořit do přemítání o své přirozenosti. A když přemítám o těchto věcech a myslím na harmonii mezi přirozeností smrtelnou a onou nesmrtelnou, jsem takovým zázrakem uchvácen, a protože nemohu rozjímáním proniknout do tohoto tajemství, uznávám svou porážku; ba co víc, tím, že přiznávám vítězství moudrosti Stvořitele, kterému zpívám píseň chvály, volám: *Podivuhodná je pro mě tvá znalost, je příliš vznešená a nepochopitelná*“ (Collana di testi Patristici LXXV, Řím s. 116.117).

Bollettino Vaticano
14. 12. 2005

Mezititulky redakce
Světla

Otcovo vyznání

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešního svátku

Ty jsi můj milovaný Syn.

V Betánii za Jordánem spěje Janova mise ke svému vyvrcholení. Bůh si zvolil toto místo a tohoto proroka, aby zde zvláštním způsobem projevoval svou přízeň a milosrdenství. Vynaložíš-li trochu námahy k soustředění a pozornosti, můžeš se, provázen Duchem Svatým, právě zde stát svědkem obdivuhodného setkání Syna s Otcem.

Prísrný a nesmlouvavý kazatel se na první pohled liší ode všech, kteří tu za ním přicházejí. Při pohledu na něho tě možná napadne to, co si o něm myslí především přední jeruzalémská mužovka: je to podivín, který přímo provokuje svým zevnějškem a svým způsobem života. Nemají pro to jiné vysvětlení, než že je blázen.⁽¹⁾ Ale Janova asketická strohost nechce být ani samoučelná ani okázalá. Dovedl jen sám u sebe do všech důsledků to, co káže druhým. Jeho životní způsob jasně vypovídá o tom, že má na mysli jen službu Bohu a splnění svěřeného poslání. Chudobu a krajní skromnost v odívání i stravování si nevynutila ani nouze ani sklon k výstřednosti, nýbrž je to důsledek jeho úplné vnitřní odloučenosti ode všeho pozemského pohodlí. Opravdové pokání vyžaduje dobrovolné přijetí nepříjemně pocíťovaného nepohodlí, které vede k osvobození ducha od tělesné a pozemské svázanosti a závislosti. Jan Křtitel snáší útrapy dobrovolného nepohodlí za všechny, které slovem i příkladem volá k obrácení. Nikomu se nepřizpůsobuje, nikomu se nepodbízí, a přece se všichni za ním hrnou. Neukazuje ti úspěšný klíč k opravdu účinnému apoštolátu?

Jordánský prorok je dokonale odpoután i od každé samolibosti. Přicházejí k němu stále větší zástupy a dávají se od něho křtít. Takový úspěch snadno svádí k sebeuspokojení. Jan však vytrvale odvrací pozornost od své osoby. Nechce sloužit sobě, ale pravdě, proto nepřestává poukazovat na velikost Toho, který má přijít po něm. Uvědom si, že není jiného způsobu, jak dobře připravit Ježíši cestu: *Je třeba se zmenšovat, aby On mohl růst.* V tom je také *Janova radost.*⁽²⁾ Svou vlastní velikost chápe jako Bohem svěřený úkol: *Připravuji cestu někomu, kdo je o tolik větší než já, že já jsem před ním ničím. I jeho křest bude větší: bude křtít nikoliv vodou, ale i Duchem Svatým, který do vás sestoupí.*

Ten ohlašovaný Veliký právě přichází, ale jeho příchod je překvapivě skromný a nenápadný. Pravá velikost nespočívá v okázalosti. Odložil všechnu svou velikost tak důsledně, že je k nerozeznání od ostatních kajcníků, a jako všichni přichází sestupuje do Jordánu a přijímá Janův křest. Rozpozná ho přitom jen zrak proroka, který se marně zdráhá prokázat mu službu svým křtem. Ježíš tak schvaluje a posvěcuje tento obřad a počínání Jana i kajcníků, kteří přišli, aby se křtem a vyznáním hříchů očistili od svých vin. A Ježíšovo počínání schvaluje a slavnostně potvrzuje sám nebeský Otec. Boží Trojice veřejně a zjevně projevuje své zalíbení a radost v této svaté chvíli, kdy před zraky zástupů nevinný a neposkrvněný *Boží beránek bere na sebe hříchy světa*⁽³⁾ a podstupuje tak spolu s vnějším znamením pokorně úkon kajcnosti. Nový Adam vstupuje na cestu poslušnosti, aby napravil to, co první Adam svou neposlušností způsobil.⁽⁴⁾

Prvním Ježíšovým vystoupením na veřejnosti je jeho kající ponižení v Jordánu. I to je součástí jeho cesty ke konečnému oslavení. Podstupuje je z lásky a poslušnosti k Otcovi a to je důvod, proč v něm Otec nachází tak velké zalíbení. Jestliže Bůh chce být usmířován určitým stanoveným způsobem, již samotný fakt, že se mu podrobujete, je součástí tvého pokání. K podstatě kajcnosti a obrácení patří ochota vzdát se sama sebe. Pokorné pokání je tak ve skutečnosti návrat k tvé původní důstojnosti. To, čeho jsi byl právě svědkem, je výmluvný obraz zázraku, kterého se účastníš, kdykoliv pokorně sestoupíš do svátostné řeky, abys zde vyznal a odložil svou hříšnost: Duch Svatý k tobě sestupuje s dary a milostmi a Otec se nekonečně raduje, že tě opět může oslovit: *Ty jsi můj milovaný syn, našel jsem v tobě zalíbení.*

Tvůj Pán odchází od Jordánu *plný Ducha Svatého*, který ho odvede nejdříve do hluboké samoty. Přijmout Ducha Svatého znamená odevzdat se bezvýhradně jeho vedení. Toto Boží vedení se brzy projeví jako požehnaní pro svět v působení Služebníka, který *nebude křičet, hlučet, nalomenou třtinu nedolomí, věrně bude ohlašovat právo, bude otevírat oči slepým, vězně vyvádět ze žaláře, na jeho učení čekají daleké kraje..., bude uzdravovat ty, které opanoval ďábel.*

Uvědom si, čeho všeho můžeš být schopen i ty, když se pokorně očistiš, odevzdáš poslušně Bohu, aby tě učinil svým služebníkem, *pomazaným Duchem Svatým a mocí.*

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 42,1-4.6-7

Toto praví Hospodin: „Hle, můj Služebník, kterého podporuji, můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil. Vložil jsem na něj svého ducha, národům přinese právo. Nebude křičet, nebude hlučet, nedá se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí, doutnající knot neuhásí, věrně bude ohlašovat právo. nezeslábne, nezmalátní, dokud nezaloží na zemi právo. Na jeho nauku čekají daleké kraje. Já, Hospodin, jsem tě povolal s láskou, vzal jsem tě za ruku, chránil jsem tě a ustanovil tě prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů, abys otevřel oči slepým, abys vyvedl vězně ze žaláře a z věznic ty, kteří bydlí ve tmách.“

2. čtení – Sk 10,34-38

Petr se ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápau, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné. Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pánem nade všemi. Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem Svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel.“

Evangelium – Mk 1,6-11

Jan nosil šat z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás. Živil se kobylykami a medem divokých včel. Kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem Svatým.“

V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a dal se od Jana pokřtít v Jordáně. Hned jak vystupoval z vody, spatřil, že se nebe rozevřelo a že se na něho snáší Duch jako holubice. A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!“

Pod jeho vedením *nezeslábneš ani nezmalátníš.* I ty můžeš být *milý Bohu, budeš-li konat to, co je správné.* Neboj se proto odejít pod vedením Ducha na čas do samoty, kde tě křtem ohně připraví a pak tě bude moci zavést k těm, kteří na tebe čekají, abys jim *prokázal dobrodiní.*

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Mt 11,18; ⁽²⁾ srov. Jan 3,29.30;

⁽³⁾ Jan 1,29; ⁽⁴⁾ srov. Řím 5,15

„Přišli jsme se mu poklonit“

Tři Králové - poutníci oné doby

Celý minulý rok byl poznamenán výše uvedenými slovy, která vyslovili tři mudrci před dvěma tisíciletími. Byl to Rok Eucharistie a rok Světového dne mládeže v Kolíně nad Rýnem.

Tak jako biblické vyprávění o třech mudrcích z Východu vidí svůj vrchol v tom, že našli Dítě a klaněli se mu, tak vede všechny náš život víry v Eucharistii, pramen a vrchol našeho života, do nového Betléma – „Domu chleba“. Timto „Domem chleba“ je pro nás Eucharistie.

Ježíš – židovský král

Kde je novorozený židovský král? Celé vyprávění má dva zřetel: Nejprve se pozornost obrací k pohanským mudrcům z Východu. Oni poznali, kdo se narodil: židovský král. Druhý pohled si všimá protikladu mezi právě narozeným králem Božího lidu na straně jedné a vládnoucím úzkoprsým mocným králem Herodem na straně druhé. Již to tušíme: zde se nejedená o idylické narození a o to, co se kolem narození děje. Matouš spíše bez příkras líčí, do jakého světa se narodil mesiánský Král: do vražedného světa, jak to vyplývá ze zprávy o vraždě betlémských dětí. Do vražedného světa, který trvá i v roce 2006.

Z Matoušových slov můžeme poznat ještě více. Mudrci se ptají: „Kde je novorozený židovský král?“ Teologické autority tehdejší doby to vědí, citují bez velkého přemýšlení prorocké knihy a uvádějí místo narození. Ale neuvádějí, zda sami konstatují, že se proroctví naplnilo, ani se nevyslovují k tomu, kdo je pravý král, kdo je pravý pastýř Izraele, že je to ten právě narozený. Udávají směr, ale sami o něho nemají zájem.

Ještě na něco ukazuje otázka mudrců, která mluví o židovském králi: na konci jeho životní pouti bude na kříži nad jeho hlavou viset tabulka, která mu přiznává tento

titul. Matouš to cituje velice přesně: „Ježíš Nazaretský, židovský král“. Kristův život je u Matouše jako by zarámován do těchto dvou scén: na počátku židovský král a na kříži ještě jednou totéž označení. Aniž to zamýšlel, jednal Pilát prorocky, když dal zhotovit nápis na kříž: Král z jeslí je Králem na kříži.

Od narození vede jeho životní cesta až k ukřižování. Celý život zneuznáváný, odmítáný. Jeho protivníci stejně jako jeho národ ho nepřijímají. Tak jak málo ho poznali na počátku jeho života, tak ho nepoznali ani na kříži. Hanlivý nápis „Židovský král“ se však v dějinách plně potvrdil. Teprve z kříže začal vyzařovat, ze stromu kříže přišel na svět život.

„Celý Jeruzalém se vzrušil,“ napsal Matouš. Na konci života řekl Ježíš při pohledu na Jeruzalém: *Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabiješ proroky a kamenuješ ty, kteří byli k tobě posláni. Kolikrát jsem*

chtěl shromáždit tvé děti, jako kvočna shromáždí kuřátka pod svá křídla, a nechťel jsi (Mt 23,27).

Bůh je s námi

A opravdu – pro evangelistu je důležité, že se dosavadní pohané přiklonili k Ježíši – Mesiáši. Víra, o které mluví Matouš ve svém evangeliu, má široký horizont a je skutečně globální. Emanuel – Bůh

s námi ze začátku evangelia – se stane posledním slovem k apoštolům ve stejném evangeliu: *Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.* (28,20). Emanuel na začátku, Emanuel na konci. Tak je náš Bůh vždy „Bůh s námi“!

Tři hvězdopurci z Východu se vydali na dalekou cestu, aby Pána vyhledali, našli a poklonili se mu. Přes svůj blahobyt, jmění a moc jsou schopni vydat se na cestu a klanět se Králi. Jsou totiž vnímaví ke znamení času, pro znamení, která jim Bůh v životě daruje. Zcela jinak, než jak je tomu u spícího Heroda a celého chrámového provozu. Bůh se dal poznat ve znamení hvězdy, který nešel pozornosti a vnímavosti mudrců pro skutečnost a pro jejich touhu po něčem větším. Ale ani hvězdopurci ho nenašli hned napoprvé, museli projít dlouhou cestu přes hory a doly, moře a pustiny, než přišli na stopu tomu velkému. Pudí je jejich ochota vydat se na cestu a jejich houževnatá vůle nevzdát se při svém hledání. Kde je ON, ten zcela Nový, jehož hvězdu jsme viděli na Východě? Kde je ON v našem životě, v našem světě? Kde a jak ho můžeme najít uprostřed velkých a přitažlivých obrazů tohoto světa, ale také uprostřed utrpení a nouze, kterou lidé musejí snášet? Kde je ON? Proto se vydali na cestu, opustili obvyklé prostředí, vydali se vstříc velké nejistotě a šli. Přišli tak, jak jsou, se svými dary a schopnostmi, se svými poklady, ale i se svými nejistotami a úzkostmi, se svými otázkami a svým hledáním.

Být nositelem Krista

Totéž se děje vždy na poutních cestách. Poutníci přicházejí, aby hledali toho zcela nového, jiného, aby našli Krista, aby ho poznali a klaněli se mu. Když při náhodných procházkách za tichých večerních hodin jdeme kolem kostela v Medjugorje, potkáme tam poutníky, hledače Boha z celého světa. V jednom večeru jsem potkal lidi z Nového Zélandu, Filipín, z Východního Timoru, Hongkon-

gu, Koreje, Indonésie, Peru a Los Angeles. Ti všichni přicházejí do Evropy, do našeho Medjugorje, kde je Kristus a kde vzešla nová hvězda – Maria.

Nesmíme být ve svém životě jako Herodes, ani zákoníci, kteří sice vědí, kde hledat Krista, ale nevydávají se na cestu, my musíme na Krista poukázat, nebo lépe řečeno musíme nést Krista v sobě k lidem. My všichni se musíme vydat na cestu a jít s Králi hledat a nalézat, orientovat se k Bohu, kterého nám ukazuje hvězda – Maria. My všichni chceme jít do Betléma, abychom našli Krista, vtěleného Boha, Boha, který nezůstává v dále a v cizině, nýbrž vychází nám vstříc tak, že se sám stává dítětem, člověkem.

Společenství víry

Kde je ON? Ta otázka z oné doby prochází celými lidskými dějinami. My dnešní křesťané jsme dlužni světu odpověď. Jsme všichni odkázáni jeden na druhého, protože nikdo nemůže jít sám svou cestou s Kristem a s Bohem, nýbrž potřebuje pro tuto cestu víry a povolání velké společenství.

Kde se síť nenávisti a násilí, teroru a zloby, síť ryze hospodářské globalizace stávají všemocné, tam tím více je zapotřebí vytvořit síť modlitby, spásy a pokoje, jakou představuje Církev, být spojeni se všemi křesťany a se všemi lidmi dobré vůle, kteří jsou na cestě hledání Boha.

Boží hvězda ještě nevyhasla, jeho hvězda svítí i dnes, On se i dnes dává nalézt těm, kteří se vydávají na cestu, kteří ho hledají, nacházejí a klanějí se mu. Jemu, Kristu, vtělenému Bohu uprostřed nás.

A hvězda? Ta patří k novorozenému židovskému Králi. Mudrci to stále formulují docela přesně: „Viděli jsme vycházet jeho hvězdu.“ Ta ukazuje na Krista, ta patří ke Kristu, jeho Matka Maria. Maria, jeho Matka, je naše Hvězda jitřní, která ukazuje na Krista. Ke Kristu vždy patří Hvězda, i na našem životním nebi je pro nás všechny Hvězdou Maria!

*Z Medjugorje aktuel 12/2005
přeložil-lš-*

Matka Boží Panna Maria (dokončení)

Christologické dogma

Postup, který nás přivedl k tomu, že jsme se obrátili k osobě Ježíše Krista, abychom mohli správně hovořit o mateřství Panny Marie, nám znovu po zásluze připomíná, že titul *Matka Boží* není prosté Mariino privilegium, nýbrž hovoří o Ježíšově Božství. Abychom tomu mohli snáze porozumět, postačí, když se znovu vrátíme k Nestoriiovi. On dával přednost výrazu *Christotokos - Kristorodička*. Ale jeho odpůrce, sv. Cyril, zastával názor, že tento název odporuje pravé víře. Právě titul *Matka Boží* se nám jeví jako zcela správný a nejlepším důkazem toho je, že ho převzal II. vatikánský koncil. Musíme si totiž být vědomi, že Nestoriův výraz nemá stejný význam. Nestorianismus ve skutečnosti nerozumí pod jménem Kristus lidskou osobu Ježíše, nýbrž chce dospět k třetímu pojmu, ve kterém božská a i lidská přirozenost splývají, ať už jednou více převládá ta či ona. To už nemá s prostým slovem Janovým - *a Slovo se stalo tělem* - nic společného. Aniž bychom chtěli dále rozvíjet Nestoriiovy teorie, postačí říct, že jeho bludné pojetí Syna má vliv na to, jakým způsobem titulujeme jeho matku.

Bez velké námahy bychom našli podobné názory i u moderních teologů. Vždy bychom konstatovali stejný vzájemný vztah. Kdo chybně pojímá Syna, mýlí se, i pokud jde o matku, a naopak. Efeský lid, který onoho večera, kdy bylo vyhlášeno dogma *Theotokos - Bohorodička*, uspořádal velkou slavnost, nijak se nemýlil. Proti těm, kteří popírali Kristovo lidství, vystoupila Církev se správným postojem, že Kristus, který se narodil z ženy, mohl mít jen jedno tělo, které bylo podrobno utrpení a smrti. Později začal boj proti ariánům, kteří zastávali názor, že

Ježíš byl pouze člověk. Byla zde v sázce oprávněnost titulu *Matka Boží*. V obou případech sloužila Maria jako zkušební kámen pravé víry. Velmi výstižně to formuloval anglický básník Conventry Patmore: „Maria je jediná, která nás může zachránit od abstraktního zachránce.“

Neomezené mateřství

Matka, jak víme, není pouze ta, která dítě přivede na svět. Opravdovou matkou je jen ta, která své dítě žije tělesně i duchovně, vychovává ho, tisícerým způsobem o něho pečuje, aby mohlo růst a rozvíjet se podle schopností a sil celé své bytosti, tak jak je v sobě nese. Sdílí s ním strastiplné společenství osudu až do doby, kdy bytost, kterou porodila, se od ní oddělí a jako dospělá osoba vykročí svou cestou. V té chvíli dochází její mateřství naplnění, což od ní vyžaduje, aby souhlasila s odloučením a vzdala se ho. Psychologové vědí dobře o obtížích tohoto rozdělení osudů jak ze strany dítěte, tak ze strany matky, že častěji je možno mluvit spíše o polovičním než o celém úspěchu. Ale když se tento proces zdaří, posiluje toto vzdání se vznik nové vazby matka - dítě na vyšší úrovni.

Není obtížné najít toto všechno u Matky Boží. Skrytý život v Nazaretě je možno srovnat s mnoha jinými, pokud jde o oběti, starosti a radosti, které matka prožívá. Některé momenty mají svůj zvláštní význam: útěk do Egypta má svou dobu v životě mnoha utečenců. Dočasná ztráta a znovunalezení dítěte v chrámě; také neúspěch jeho kázání u mnoha jeho současníků přispívají k tomu, že se u Marie vytváří zvláštní vztah k Ježíši. Ale odloučení od něho, když Ježíš odchází, nevyplývá ze skutečnosti, že ho nosila pod srdcem a kojila, nýbrž že je poslušná k Božím slovům. Používání slova „žena“ u Jana, které znamená, že příbuzenské vztahy jsou zde druhořadé, je dalším bodem toho obtížného zřeknutí se. K poslednímu kroku dochází u kříže v okamžiku, kdy ztrácí svého syna a dostává za něho druhého.

Jsou zde tedy možné paralely mezi normálním mateřstvím a oním Mariiným. Ale tento pokus je klamný. Je třeba vykročit nad tyto skutečnosti. Je zde něco mnohem specifitějšího mimo srovnatelnost těchto událostí, ať jsou jakkoliv velké a tragické. Co je zde mimořádného, to je osoba Syna. Maria ho nemůže milovat jen přiroze-

nou láskou, nechce-li ho milovat jen napolo. Aby ho mohla milovat úplně, je odkázána na milost. A jestliže to platí pro kteroukoliv křesťankou matku, která své dítě s touto láskou plodí a opatruje, u Marie to platí v míře mnohem vyšší: ona musela být účastnicí milosti, která by odpovídala osobě Syna, který nebyl obyčejné dítě. Její láska musela mít svůj objekt ve vtěleném Božím Slově.

To už není otázka psychologie nebo lidských pocitů, jde zde zcela jasně o specifické poslání Panny Marie. Mohli bychom si Mariino mateřství představit jako čisté charisma, které se jí jinak netýká. To by bylo myslitelné jako pouhá milost, že totiž porodila Vykupitele a nic víc. Byla by ženou a matkou jako tisíce jiných a pak by jí nic nebránilo, kdyby měla další děti nebo i zhřešila.

Takto smýšlet znamená zapomínat na to, co jsme si výše řekli: Mariino mateřství není jen biologická skutečnost a její Syn není jen člověk jako každý jiný. Maria nemůže být přirovnána k jiným ženám. Můžeme to pochopit jen tehdy, když postavíme vedle sebe tajemství vtělení Slova a mateřství neporušené Panny.

Maria se musela do tohoto mateřství zcela vědomě a dobrovolně zapojit. A proto máme za to, že to byla zcela mimořádná milost, které se jí dostalo, aby své Dítě milovala tak, jak bylo zapotřebí. Nemilovala tedy své Dítě jako předmět osobní něžnosti, nýbrž ho milovala jako Vykupitele a Mesiáše a mohla tak s ním jako Matka v sobě sdílet díl odpovědnosti za dokonání spásy.

To mají na mysli teologové, když hovoří o Mariině spoluúčasti na Božím plánu spásy. To má na mysli Koncil, když říká, že Maria je naší Matkou v řádu milosti. Proto bylo nutno vyjasnit, co doopravdy znamená titul *Matka Boží*.

*Z Maria heute 1/1994
přeložil -lš*

Gentile da Fabriano: Klanění Tří králů

V Ježíšově škole (1)

Evangelium podle svatého Marka

27. listopadu jsme začali nový církevní rok, ve kterém o nedělich uslyšíme evangelium podle sv. Marka. Proč napsal sv. Marek evangelium? Chtěl pomoci první křesťanské obci tím, že jim představí Ježíšův život a jeho vztahy k prvním učedníkům, kteří po jeho zmrtyvýchvstání a odchodu k Otci vydávali o něm svědectví až k prolití krve. Nebylo pro ně snadné přijmout odpovědnost za hlásání evangelia. Ale postupně pod vlivem Ducha Svatého pochopili, jak je to nutné hlásat celému světu, že *Ježíš Kristus je Boží Syn*. Jen když se u prvních křesťanů probudí tato víra na příkladu cesty, kterou prošli první učedníci, je možno dosáhnout toho, aby i ti, kteří byli nejdříve uprostřed pronásledování ustrašení, stali se skutečnými učedníky a pravými svědky Krista.

Není tomu tak, že totéž potřebujeme i dnes ve světě, který se vzdálil od Krista? Proč máme takový strach mluvit o své víře? Proto bude užitečné, když projdeme Markovo evangelium. Jediným prostředkem jak obnovit svou křesťanskou uvědomělost a oživit motivaci pro život z víry je obdržet od Ducha Svatého sílu a odvahu k opravdovému svědectví. Je třeba číst a naslouchat evangeliu a upřít přítom pohled na Ježíše Krista a jeho učedníky. To, co Marek o nich píše, nevymyslel sám ani on, ani první křesťanská obec. Ti naopak říkají, co je to stálo, než se stali Kristovými učedníky. Jejich námaha má všechny znaky historické autenticity.

Počátek cesty...

Začátek je fantastický. Prvním čtyřem povoláním (1,16–20) dává Ježíš návrh: *Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí*. Ježíš je povolal k misijnímu úkolu. Ale nevystavuje je hned nebezpečí. Zatím ho mají jen následovat. Chce je nejdříve formo-

vat, a to nikoliv jako učitel, který se omezuje na předání nauky, ale jako ten, který je chce naučit způsobu, jak žít. Proto ho mají následovat ustavičně, pozorovat ho při všem jeho počínání. Mají si klást otázky o jeho identitě, snažit se hledat a pochopit jeho způsob života, jeho ideály a to všechno si osvojit. Je třeba se vydat na cestu.

Na počátku je všechno krásné: jaké nadšení v synagoze v Kafarnaum (1,21–28)! Ježíš učí s autoritou, dokonce nečistí duchové ho poslouchají: je to více než učitel; tento titul nevyčerpává jeho identitu. A pak na konci dne, když se k němu sbíhá celé město (1,29–39), jejich obdiv dosahuje vrcholu. Ale ráno, jaké rozčarování! Ježíš s nimi není. Odešel se modlit zcela sám. Hledají ho, a když ho naleznou, říkají: *Všichni tě hledají!* A Ježíš, který nedůvěruje nadšení, jim řekne: *Pojďte jít s mnou*. Jediná věc, která ho zajímá, je jeho poslání. A když odcházejí, je tu malomocný, který se

k němu přiblíží, a Ježíš porušuje zákon, dotkne se ho a uzdraví ho. Když se jedná o to, konat dobro, není zákona, který by ho zadržel. Učedníci se tomu učí.

Rozejít se se svým dosavadním životem

Když se vrátili do Kafarnaum (2,1–12), zatímco jsou v domě, postavili před ním ochrnutého a oni slyší, jak Ježíš říká: *Odpouštějí se ti tvé hříchy*. Někteří přítomní říkají: *To je rouhání*. Pak (2,13–17) spatří Ježíš Leviho, celníka, tedy veřejného hříšníka, a řekne mu: *Pojď za mnou!* A jde do jeho domu a večerí tam s mnoha podobnými veřejnými hříšníky, zatímco farizeové reptají. Učedníci (2,18–22) si uvědomují, že Ježíše začíná stíhat kritika a ne vždy je výhodné ho následovat. Dokonce i oni jsou kritizováni, že se nepostí a nezachovávají sobotu. Ale Ježíš na to nedbá. Dokonce uzdravuje v sobotu ochrnutlou ruku. A učedníci se učí, že nikoho není možno odstrkat na okraj, že je třeba všem prokazovat dobro a nedbat na nějaká pravidla. Pro učedníky je to svět, který se rozpolcuje: stará pravidla a tradice

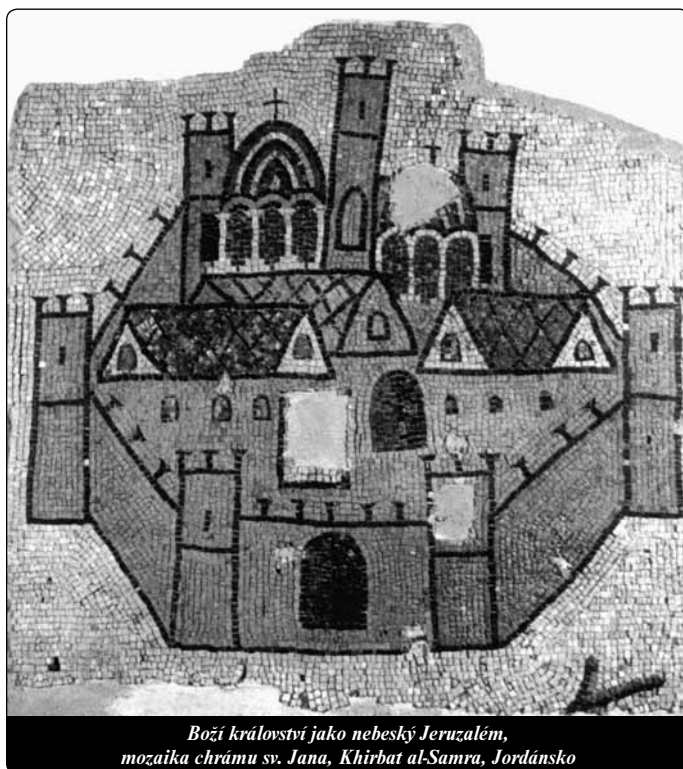
Inspirace sv. Marka, arménský lekcionář ze 13. stol

padají. Asi při následování Ježíše je třeba se rozejít i se svým dosavadním životem.

A kritika proti Ježíši se přiostrňuje (3,20–35). Protivníci se již rozhodli, že ho odstraní (3,6), říkají o něm, že je *nepríčetný, je posedlým zlým duchem*. Učedníci pozorují Pána a zjišťují, že se nehněvá, ale že usiluje o dialog. Chce prokazovat dobro i svým nepřítelům. A chápe také, že je povolal, *aby byl s ním* (3,14). Apoštolát je ještě daleko. Zatím mají prohloubit styk s ním, snažit se ho pochopit a stát se jeho důvěrnými přáteli tím, že mu naslouchají a uvádějí do praxe jeho slova, která činí ve všech jeho bratry a sestry, tzn. že mají s ním vytvořit opravdovou rodinu (3,31–35). Vzniká opravdová atmosféra společenství, rodiny a dialogu: když jsou s Ježíšem o samotě, vysvětluje jim každou věc. Ale stále je tu něco, co jim nejde. Když totiž Ježíš utiňuje bouři, polekají se a zjišťují, že ho nedokážou pochopit: *Kdo to asi je, že ho poslouchají vítr i moře?* Přesto jdou za ním a snaží se stále proniknout do jeho tajemství.

Navzdory odmítání

Zjevení pokračuje v rychlém sledu. Ježíš se jim zjevuje jako ten, který poráží celý pluk démonů (kap. 5), a jako ten, který nejen uzdravuje, ale vystupuje

Boží království jako nebeský Jeruzalém, mozaika chrámu sv. Jana, Khirbat al-Samra, Jordánsko

také jako spasitel, protože ženě, která trpěla krvotokem, řekl: *Tvá víra tě zachránila*, a pak jako ten, kdo znovu daruje život Jairově dceři. A přesto jeho národ, Nazaretští, ho odmítají (6,1-6). Ale Ježíš nedbá a dále hlásá všem evangelium. To je důležité pro Markovu komunitu, u které přetrvává strach. A je to také dobrá výchova jeho prvních učedníků, které posílá na první apoštolský průzkum. Ježíš jim říká, aby v případě, že budou odmítnuti, šli prostě dále, právě tak jako on (6,6b-13).

Když se pak vrátí a Ježíš vidí, jak jsou unaveni, řekne jim: *Pojďte do ústraní, vy sami, na osamělé místo a odpočňte si*. Všimněme si: „do ústraní“, „vy sami“ a později „do domu“. To jsou výrazy, které se opakují od kapitoly 6,31 až do kapitoly 10. Označují nám tak komunitu, která se formuje kolem Ježíše. Učedníci potřebují s ním rozmlouvat, prohlubovat poznání jeho tajemství. Mají dobrou vůli, ale také je to někdy tak náročné pochopit Ježíše, který se od této chvíle zcela věnuje jejich formaci.

Ježíš rozmnožuje chleby, ale pak poručí svým učedníkům vstoupit na loď, zatímco on odchází na horu, aby se modlil. Odloučil se od nich, ale nezapomíná na ně. Když vidí, jak jsou bezradní v boji s vichrem a vlnami, kráčí po vodě, aby jim pomohl. Oni se však polekají a volají: „Přízrak!“ Ježíš se jim dá poznat a utiší vlny, oni se však nezbaví svého strachu. Evangelium poznamenává: *Oni však nepochopili, jak to bylo s chleby, protože jejich srdce bylo nechápavé* (6,52). Stále ještě nejsou schopni smýšlet jako Pán. Nestává se nám často totéž?

Vstříc k pochopení Ježíšovy identity

Ježíš je pak obklopen zákoníky a farizeji, kteří přišli z Jeruzaléma, aby ho sledovali. Pohoršují se, že jeho učedníci jedí neumytými rukama. Strašná věc! Případ vyvolá diskusi o tom, co

VRAŽDY NOVOROZEŇAT POVOLENY

V Holandsku mohou nyní lékaři usmrtit po narození dítě, které je silně postižené nebo smrtelně nemocné. Tento způsob „eutanázie“ je sice trestný, ale nebude stíhán. Podmínkou je, aby prognóza novorozence byla „bezvýchodná“ a dítě „nesnesitelně trpělo“. Nutný je také souhlas rodičů. Platnou podmínku eutanázie v Holandsku – výslovný souhlas oběti – nemůže dítě pochopitelně splnit. Minimální věk byl dosud stanoven na 12 let. Nová úprava jen kodifikuje to, co se praktičovalo i bez ní. V letech 1997-2004 bylo takto usmrceno nejméně 22 novorozenců.

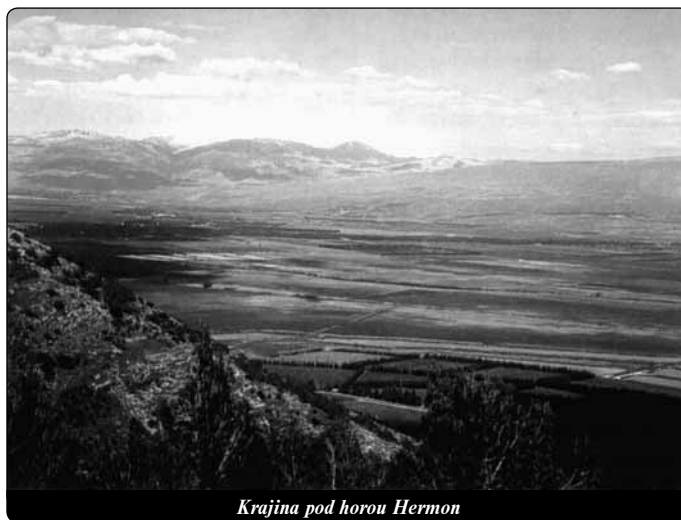
ROZRUCH V ŘEZNU

Řezenský biskup Gerhard Ludwig Müller se rozhodl zrušit dosavadní diecézní volené laické grémium a v souladu s kódelem církevního práva jmenoval sám svou biskupskou radu. Tento jeho krok vyvolal v celém Německu velký rozruch a kritiku, a to ze strany některých biskupů. Nejvíce se nad tímto postupem pohoršil Ústřední výbor německých katolíků. Ačkoliv římská Kongregace pro klérus plně schválila biskupův postup, předseda německých katolíků Meyer se vyjádřil i k postoji kongregace zcela odmítavě a prohlásil, že grémia jsou německá specialita, ve které Vatikán není kompetentní. Kněžna Gloria Thurn Taxisová označila tyto protesty za nedůstojnou vzpoutru trpaslíků.

je čisté a co nečisté, a Ježíš je obviní, že dávají lidským nařízením přednost před Božími (7,1-15). Učedníci jsou z toho dezorientováni. Ježíš kritizuje jejich svět, který hledá své bezpečí v „podání“. Proto když jsou s Ježíšem v domě, žádají od něho vysvětlení a Ježíš jim vyčítá: *I vy jste tak nechápaví!* Ale s velkou dobrotou jim vše vysvětluje (7,17-23). Těžkosti však pokračují. Po druhém rozmnožení chlebů (8,1-9) dojde opět ke střetu s farizeji, který Ježíš přeruší a nastoupí s učedníky na loď (8,11-13).

Jsou sami a Ježíš jim říká: *Dejte si pozor a varujte se kvasu farizejů*.

A oni začali mezi sebou diskutovat, protože neměli chléb. Ježíš jim důrazně vyčítá: *Ještě nerozumíte ani nechápete? Máte zatvrzelé srdce? Máte oči, a nevidíte?* Dvakrát jsem rozmnožil chleby, a vy ještě nechápete (8,14-21). Není vždy snadné Ježíše pochopit a proniknout do jeho myšlenek. Jejich formace není ještě ukončena, ale něco již pochopili, protože Ježíš se jich táže: *Za koho mě pokládáte?* Petr odpoví za všechny: *Ty jsi Kristus, tj. Mesiáš*. A Ježíš jim nařizuje, aby to nikomu neříkali (8,29-30). Ve skutečnosti pochopili o Ježíši jen něco, ale ještě neznají plný smysl slova Mesiáš.

Krajina pod horou Hermon

Cesta k Velikonocům

V 8,31 začíná druhá polovina Markova evangelia, ve které Ježíš sám zjevuje učedníkům svoji pravou totožnost a představuje se jako „trpící Mesiáš“, ale ihned narazí na opozici u Petra, který mluví za všechny (8,31-33). Je to důležitý okamžik, protože Ježíš staví všechny před radikální volbu. Nyní vědí, v jakém smyslu je Mesiáš, a nastává okamžik pravé a svobodné volby: Ježíš jim totiž říká: *Kdo chce za mnou přijít (tzn. kdo chce být mým učedníkem), ať přestane myslet na sebe, vezme svůj kříž a následuje mne* (srov. 8,34). Smysl je jasný: Kdo ho následuje, bude spojen s jeho osudem.

Učedníci neodpovídají ani ano ani ne, ale jdou za ním se zařatými zuby. Následovat ho je tvrdé. To dokládá skutečnost, že když Ježíš podvakrát oznamuje své utrpení, skoro ho neposlouchají (9,30-32; 10,32-34). Raději se věnují jinému tématu a diskutují, kdo má mít ve společenství prvenství. To je atmosféra, jaká nyní panuje mezi Ježíšem a učedníky až do začátku Velkého týdne (8,31; 10,45). Jedinou pozitivní věcí je, že přes všechny těžkosti ho dále následují, a když jsou s ním sami „v domě“ nebo v ústraní, naslouchají jeho učení.

Vyprávění o Ježíšově umučení informuje také o tom, že situace se velmi vyhrotila a je zdůrazněna okolnost, že učedníci od něho utekli. Ale po zmrtvýchvstání se znovu sjednotí kolem něho a následují ho pak až k mučednické smrti.

Vyložili jsme ve stručnosti „cestu učedníků“. Budeme nyní sledovat podrobnosti, abychom mohli rozjímat o našem úkolu „být učedníky“. Proto se naše výklady nazývají **V Ježíšově škole**. To je to jediné, co mohou udělat ti, kteří berou vážně své poslání být křesťanem, protože to znamená: Naslouchat „Božímu Slovu“ a dělat to, co nám říká.

Z *Maria Auxiliatrice* 11/2002
přeložil-lš

Celý Kristus a deficit liberální teologie

Z přednášky Erika Mørstada

Otázka poslední a platné pravdy ho zajímala po celý život a přivedla ho v roce 1973 od luteránství ke katolické víře. Tento norský teolog měl 25. září přednášku pro kněze a laiky diecéze Augsburg v Kauferingu.

Poukázal především na katastrofální situaci katolicismu ve Skandinávii a všiml si také historického vývoje reformace v těchto zemích. Kolem roku 1520 přinutil král Gustav Vasa katolické biskupy, aby vysvětlili luteránské biskupy, takže se ve skandinávských zemích tvrdilo, že zdejší biskupové mají apoštolskou posloupnost. Takové tvrzení je však neudržitelné, protože pro platnost svěcení je nezbytnou podmínkou svoboda udělovatele. Římskokatolická církev byla pak po celá staletí zakázaná a Lutheřův odmítavý postoj k papežství a katolicismu platil jako nedotknutelné dogma. Teprve v roce 1843 byla povolena katolická mše, o dva roky později mohly v zemi zahájit své působení řeholní sestry. Působí velmi blahodárně, což přimělo četné jednotlivce k přestupu do katolické církve. Patří k nim také spisovatelka Sigrid Unstedová.

Dodnes jsou však katolíci v Norsku v mizivé menšině a tvoří jen 0,8% celkového počtu obyvatel, a pokud nepočítáme cizince, je to jen 0,4%. Norsko je multikulturní země a snaží se být tolerantní. Existuje zde však výrazný protiřímský afekt – věří se, že z Vatikánu nemůže přijít nic dobrého. Luterství je podobně jako v Dánsku státní náboženství, ve Švédsku jsou státní církve odloučeny. Nicméně i zde se od církve požaduje, aby šla ruku v ruce se státem i ve věci tolerance homosexuálních svazků. Ve farnostech jsou homosexuální svazky rovnoprávné s heterosexuálními.

Protiřímský afekt zažil Erik Mørstad již jako dítě na vlast-

ní kůži. Přesvědčovali ho, že katolicismus je náboženství, od kterého nás Martin Luther – Bohu díky – osvobodil. Doma však díky otci, který byl luteránským pastorem, zažil něco jiného. Otec byl katolíkem nakloněn. Projevoval také skepsi vůči liberální teologii, která ovládla teologické fakulty. Tento teologický směr, který má své přívržence i mezi katolíky, popírá Kristovo božství a tvrdí, že jeho zázraky včetně zmrtvýchvstání nejsou historické skutečnosti. V očích liberálních teologů je Bible určena k ryze volné interpretaci. Odmítá se Kristova výkupná oběť jako jednání Trojediného Boha, zmrtvýchvstání je pouhá snaha o glorifikaci Ježíše. Zřejmě je to z vyjádření teologa Jakoba Jervela, kterého Mørstad citoval: „V Kristovo zmrtvýchvstání by bylo mož-

Erik Mørstad

né uvěřit, kdybychom jednoho dne našli jeho kostru.“

Kromě hluboké víry vlastního otce prožíval mladý Erik také konfrontaci s idealismem a jeho představou Boha, která je ve srovnání s křesťanstvím příliš abstraktní. Jeho strýc, velký hudebník, který jinak svému synovi velice přál, odmítal otcovy postoje ve věcech víry. Tento idealismus byl podle Mørstada otevřen protestantské pýše, byl proniknut filozofií Friedricha Nietzscheho a podílel se na vzniku světového názoru německých národních socialistů. V něm má také své kořeny dnešní potratová mentalita.

Mørstad ukázal ve svém vystoupení výrazně, jak byl ve svém životě konfrontován s niternou křesťanskou vírou na straně

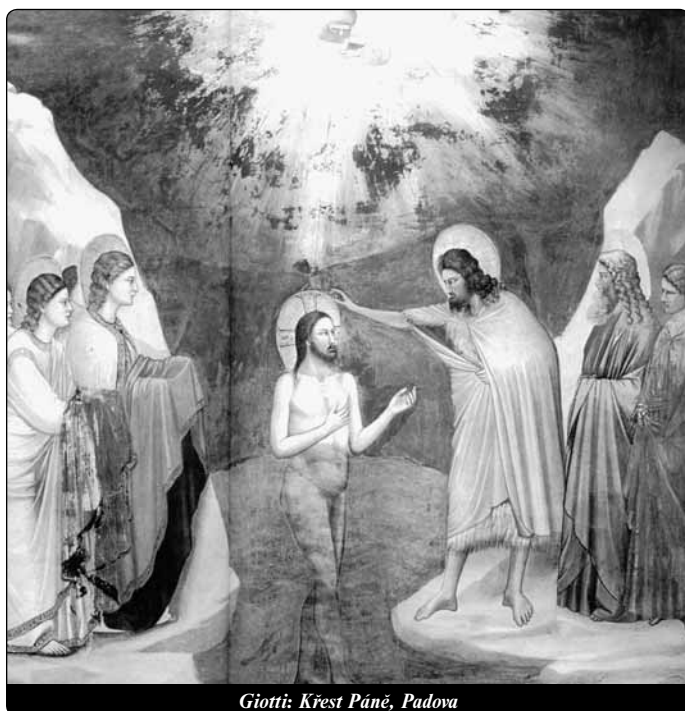
jedné a s proudy, které této víře odporují, na straně druhé. Jako křesťan se cítil být povolán rozlišovat duchy a přiznat se ke Kristu jako k „Pánu Ježíši“. V tomto smyslu se postavil proti zkracování víry, která se omezuje jen na vybrané prvky a Ježíše chápe jako vznešeného člověka, a řekl své plné Ano k Ježíši Kristu, Božímu Synu, který za nás zemřel a vstal z mrtvých.

Během svých teologických studií byl také určitou dobu v Římě a tam se naučil oceňovat katolickou mši, která na něho silně zapůsobila. Když přestoupil i se svou ženou ke katolické víře, norská katolická církev ho zdaleka nepřijala s otevřenou náručí. Naopak, modernisticky nakažené uši nechtěly nic slyšet o zkracované víře. Tak se Mørstadovi vydali na apoštolské cesty Norskem křížem krážem a hlásají pravé evangelium těm Norům, kteří rádi slyší o nezkráceném Kristově poselství. Syn toho manželského páru se rozhodl stát se knězem a působí dnes ve Francii.

Své obrácení popsal Mørstad v knize „Moje cesta ke katolické církvi“. Tak je tento teolog i se svou paní v neúnavném nasazení pro katolickou víru. Jeho velké znalosti a přesvědčující argumentace se pojí s jeho sympatickou prostotou a hlubokou vírou v Trojediného Boha. To jsou podobné vlastnosti jako u Benedikta XVI., který ještě jako kardinál výslovně vysoce ocenil Mørstadovu práci.

Je to skutečně velice působivé, s jakým úsilím tento manželský pár pracuje pro katolickou víru a proti bludům liberální teologie, kterou nazývá pravým jménem bez všech „když“ a „ale“. Erik Mørstad a jeho paní berou vážně slova Ježíše Krista: *Proto jděte ke všem národům, učíte je ze všech lidí mé učedníky a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Za takové svědky a vzory musíme být vděční.*

Der Fels 12/2005
překlad -lš-

Giotti: Křest Páně, Padova

Pastorace v Rusku

Erich Maria Fink vypráví o svém pohnutém životě faráře v Beresnikách, středně velkém průmyslovém městě na pomezí mezi Evropou a Asií. Odpovídá za celý severní okres Permer, který má průměr 100 km. Mohl prožít mimořádné zkušenosti, které mu umožnily poznat vnitřní spojitost mezi pastoračním a sociálním nasazením. Pastorace, to znamená nástroj Boží lásky, která chce různými způsoby dospět k lidem. „Betlém je všude“, kde lidé touží po lásce a kde nacházejí přijetí. O Vánocích Bůh ukázal, že stojí na straně potřebných.

Typické rodinné drama

Uprostřed listopadu se objevila jedna žena z naší farnosti, kterou znám od svého příchodu do Beresniků. Pět roků mám účast na její cestě. Je to typický příklad nesčetných tragických rodinných osudů v této zemi. Ona sama je Ruska a je vdaná s jedním ruským Němcem. Tak jako jeho otec i on je silný alkoholik. Až dosud si není schopen uvědomit, že je nemocný. Každý pokus přivést jeho alkoholismus pod kontrolu je určen k nezdaru. Měsíc po měsíci spoluprožívám boj této rodiny, jak po zklamáních vždy znovu sbírá síly a čerpá naději na možnost zachování rodiny. Obě děti, které jsou na přechodu mezi mládím a dospělostí, nedělají si už žádné iluze. A tak žena, která před několika lety vstoupila do katolické církve a také svou socialisticky orientovanou matku přivedla ke křtu, nemohla už snášet ponižování a v zoufalství to vnitřně vzdala. Muž, který přestal pracovat, se sice převážně zdržuje u své matky, ale když se objeví doma, je to nesnesitelné.

Boj o důstojnost života

Žena se svěřila, že čeká dítě s jiným mužem, se kterým se zná od školních let. I on je alkoholik a ona si neumí představit, že by s ním měla společně žít. Rozhovor se stočil k otázce, jak chce v této zcela bezvýchodné situaci přijmout své dítě. I když má pravou víru, pokládá za jediné východisko potrat, protože i otec dítěte vši silou vyžaduje takový

krok. V rámci zákonem povoleného potratu jí zbývá už jen několik dní. Abych jí dodal odvahy a mohla říct ke svému dítěti ano, apeloval jsem nejen na její svědomí. Pokoušel jsem se jí nabídnout všemožnou podporu. Konečně jsem jí navrhl, že může u nás dostat světnici. Náš kostel je spojen se sociálním a farním centrem, ve kterém bydlím již rok se skupinou dobrovolných spolupracovníků.

Láskyplná pomoc

Následující neděli po bohoslužbách přišla žena a řekla mi se zjevným vzrušením: „Mohla bych si dítě ponechat, ale musím se přestěhovat do kostela.“ Po našem rozhovoru nabyla zřejmě odvahy svěřit se i jiným přátelům. Tak sdělila svůj problém naší vedoucí pěveckého sboru a dlouho spolu plakaly po telefonu. Také to ji učinilo přístupnější pro naše povzbuzení. Za několik dnů se skutečně nastěhovala k nám do kostela a mně bylo, jako bychom přijali Pannu Marii s jejím Jezulátkem. Pociťil

jsem hlubokou radost a děkoval jsem Bohu, že nám s naším centrem dal takové možnosti pomáhat lidem a ukazovat jim tak svou lásku. I když paní měla u nás bydlet jen krátký čas, byla naše nabídka rozhodující pro to, aby byl zachráněn lidský život.

„Mně jste to udělali“

Tato událost vrhá světlo na naši každodenní práci. Od rána do večera přicházejí lidé s různými problémy. Prvním úkolem je naslouchat a probírat s postiženým, jak dále postupovat a čím my jako farnost můžeme přispět. Jen čtvrtina těch, kteří zaklepou poprvé, by se chtěli vyzpovídat nebo žádat o radu, případně morální podporu v čistě pastoračním rozhovoru. Čtvrtina přihlašuje sebe nebo rodinného příslušníka ke křtu nebo prvnímu svatému přijímání, nebo hledá kontakt na farnost, nebo prosí o pohřeb člena rodiny. Polovina se nachází v sociální nouzi, ze které nezná východisko. Naše pomoc spočívá v pravidelném zajišťování potravin nebo oděvu, ve vyřízení formalit na úradech a zprostředkování práce až k obnově či zajištění bytu. Nemůžeme zasáhnout ve všech potřebách, ale pokoušíme se v každém případě slyšet hlas Pána, který nám řekl: „Mně jste to udělali.“

Sloučení sociální a pastorační služby

Většinou tak začne dlouhý proces pomoci a svépomoci.

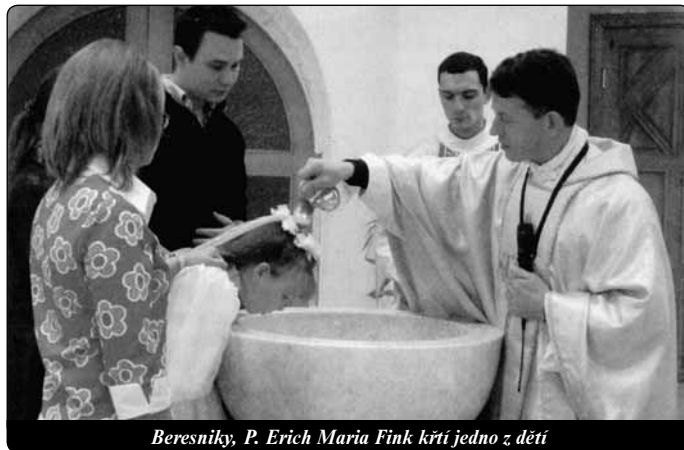
Protože nedáváme žádné peníze z ruky, pokoušíme se najít potřebným a jejich rodinám některého věřícího z farnosti. Ten od nás obdrží prostředky, se kterými na vlastní odpovědnost zajišťuje podporu v nouzi. Tento prostředník začne se souhlasem farnosti postiženému pravidelně pomáhat. Tato osobní spojení navodí zpravidla pastorační situaci, která má člověku v nouzi také otevřít oči pro smysl života. Ale i naopak sama tato služba formuje a posiluje u převážně mladých lidí, kteří se v ní angažují, jejich víru a jejich spojení s farností.

Rodinné patronáty

Z Německa nám asi před rokem nabídli rodinné patronáty mezi Ruskem a Západem. Tím získává naše sociální angažovanost dodatečný impuls. Celý jeden tým se nyní zabývá tím, že zjišťuje sociální situace postižených, zachycuje je písemně a pořizuje fotodokumentaci. Opatrovníci potřebných jsou v kontaktu s odpovědnou pracovníci farnosti, která zajišťuje také překlady do němčiny. Tak můžeme přidělit rodinám na Západě, které mají zájem o patronát, péči o dítě anebo o rodinu v Rusku a průběžně je informovat o jejich vývoji. Na německé straně organizuje patronáty Roland Weber, který zcela bezplatně předává dobrodincům naše zprávy a nám pak jejich sponzorské dary. Tento proces poskytuje naší práci osobní tvářnost a všem zúčastněným dává prožitek vlastní odpovědnosti.

Dvanáct kroků

Nejčastější příčinou sociální a lidské nouze je závislost na alkoholu. Tento problém nabyl především v chudších oblastech Ruska katastrofálních rozměrů. Jako malá kapka na rozpalený kámen vypadají pokusy s tvořením skupin „anonymních alkoholiků“. A přeče je v tom paprsek světla, především ve smyslu pomoci a svépomoci.

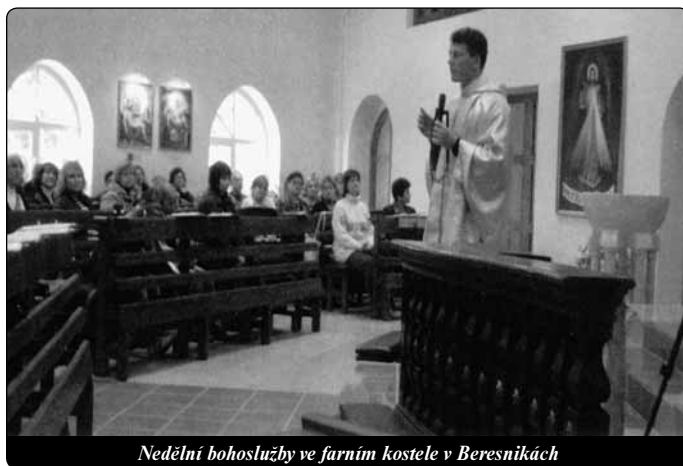
Beresniky, P. Erich Maria Fink křtí jedno z dětí

Rozhodli jsme se ve farnosti pro tuto metodu a soustavně nabízíme vytvoření takových skupin. Pomáhat je možno jen těm, kteří se sami snaží vyléčit. Na cestě dvanácti kroků je třeba postiženého nejprve uschopnit, aby sám čestně uznal svou situaci. Rozhodující pomoc představuje otevřená komunikace v pevné skupině „spolupřítelů“. Jakmile se závislému podaří před sebou a před ostatními přiznat, že sám vlastními silami se nemůže vymanit ze své nemoci, může se otevřít zachraňující Boží moci. Na to klademe hlavní důraz. Bez ohledu na náboženskou příslušnost členů mají naše skupiny jednoznačně náboženský charakter a jsou to svým způsobem modlitební skupiny. Čistě medicínsky je alkoholismus nevléčitelný. Je však možná stabilizace osobnosti, což postiženému dovoluje žít bez alkoholu. Toho je možno dosáhnout jen tehdy, když kromě Boží milosti udržuje v bezpečí skupiny trvalou vnitřní rovnováhu.

Solidní základ

Zatím máme k dispozici potřebné prostory, ve kterých se skupiny mohou setkávat. Máme tři úseky a každý z nich má svého odpovědného vedoucího. Pro tyto tři vedoucí platíme pravidelně účast na pokračovacích vzdělávacích kurzech, které pořádají církevní nebo světské odborníci. Jedním z nich je Petr, bývalý alkoholik. Již sedm let žije dokonale „na suchu“. Předtím podstoupil 23 lékařských procedur v nemocnicích, které trvaly vždy jeden až tři měsíce, ale zcela bezvýsledně. Nakonec se vyléčil v katolicky vedené skupině „anonymních alkoholiků“ v Bělorusku. Nyní vede naše skupiny alkoholiků, kteří chtějí překonat svou závislost.

Druhý úsek vede Olga, matka dvou dětí, která se bohužel odloučila od svého závislého muže. U ní se scházejí „spoluzávislí“, tzn. především rodin-

Nedělní bohoslužby ve farním kostele v Beresníkách

ní příslušníci, kteří trpí kvůli alkoholikovi a potřebují podporu nebo duchovní uzdravení. Rozhovory a výměna zkušeností umožňuje často začít nový život. Třetí úsek vede Dima, lékařka a psychoterapeutka, která byla dříve také alkoholičkou. S ní se scházejí jednotlivě nebo skupinově takoví závislí, kteří vykazují význačné psychické poruchy. Dosud pracovali tyto tři jako dobrovolní pracovníci. Nyní jsme se dohodli, že při každém setkání obdrží 1,5 € na hodinu. Tato investice se skutečně vyplatí.

Zraněné srdce dětí z ulice

Když jsme před čtyřmi lety přijali první děti, prosili mě stále znovu chlapci a dívky z ulice, zda by nemohli přijít k nám. Ale moje ruce byly svázané. Jak naše děti, které byly rozděleny do dvou bytů, tak naši tři pečovatelé, na které jsme byli odká-

záni, kategoricky odmítli zvětšovat naši rodinu. Jednou dokonce přišla vedoucí naší výchovné skupiny za námi. Řekla: „Moje děti, dosud jsme my pomáhali vám. Jste ochotni nyní pomáhat nám? Je tu osm mladíků, se kterými nikdo nemůže vyjít a které nikdo nechce. Chcete se pokusit je přijmout?“ Ale naše děti zůstaly při svém. Mlčel jsem. Protože z jedné strany jsem se sice musel v této situaci za naše děti oprávněně stydět, na druhé straně jsem musel chápat jejich postoj. Po dlouholetém pocitu, že jsou opuštěni od svých rodičů nebo byli vyhnáni, upjali se takřka chorobně na nové bezpečí. Další děti pokládali za nebezpečí, že jim budeme v budoucnosti věnovat méně pozornosti. Proto na každý dotaz reagovali se žárlivostí. Je to výkřik jejich zraněných srdcí, která mohou být zahojena jen osobní náklonností.

P. Erich Maria Fink obklopený dětmi z ulice

Průlom k duchu solidarity

Před dvěma lety došlo k průlomu. Znovu a znovu čekala u schodiště k mému bytu horda kluků. Byli mezi nimi již docela urostlí mladíci. Vypadali celí jako černí, od hlavy až k patě plní špíny. Až do půlnoci jsem čekal ve skryši, až odtáhnou. Pro takovou skupinu není problém zmocnit se mého klíče a vyrabovat byt. Nakonec jsem předně předstoupil a vyslechl jsem je. Zpočátku chtěli něco k jídlu. Potkávali jsme se stále častěji i přes den, až konečně vyjádřili přání, že by chtěli začít nový život. Když naše děti zpozorovaly, že se jim věnuji, nezůstalo to bez odezvy. Bylo to jednu zimní noc, kdy jsem je nechal spát v našem autě při puštěném motoru a zapnutém topení. V tom ledovém počasí by byli omeocnili. Ve dvě hodiny v noci volal telefon. Čtyři děti mi sdělovaly, že ony a pečovatelka už toho mají dost. Jestliže ty kluky nepošlu pryč, navždy ode mne odejdou. Připomínalo to staršího bratra z podobnosti o marnotratném synu. Řekl jsem jim, co si o takovém jednání myslím. Ať si klidně odejdou, ale klukům budu pomáhat. Taková slova ode mne nikdy neslyšely. Skutečně jedno děvče z trucu odešlo a strávilo noc venku. Ale jinak byla moje tvrdá odpověď dobrým lékem.

Když děti viděly, že se nedám zastrašovat, pojednou otočily. Pochopily, že jsou za kluky odpovědné a začaly mi pomáhat, jak to šlo. Spolu jsme vyklidili třetí byt, který zatím sloužil Charitě jako skladiště. A dříve, než jsme čekali, vzniklo mezi těmito výrostky a našimi dosavadními dětmi opravdové přátelství. Mezitím mnoho našich dětí dorostlo do plnoletosti. Nyní je třeba doprovodit je na cestě k samostatné práci a bydlení. Bohužel jeden z mladíků se dostal kvůli krádeži do vězení. V současné době jsme s mladšími dětmi a dalšími pečovateli

otevřeli tři nové rodiny pro přijetí dětí z ulice.

Boj zbraněmi lásky

Když nám Bůh dal rozličná znamení, začali jsme před několika měsíci s léčbou drogově závislých v projektu „Škola života“. Získali jsme pro to v sousedním městě Jajva vedle našeho farního domu velkou budovu. Ačkoliv ji nabízeli za 75 000 €, stačila nakonec třetina této sumy. Podle přísného programu budují si zde drogově závislí svůj společný život, který stojí na těchto třech sloupech: lidské společnosti, práce a smysl života daný osobním vztahem k Bohu. Řídíme se principy hnutí „Cenacolo“, které jsme se marně snažili získat za nositele našeho projektu. Ale zřejmě naše samostatnost patří k Božím plánům. Postupujeme dvanácti kroky podobně jako u alkoholiků. Klademe přitom důraz více na sebevýchovu než na izolaci. Péče o děti z ulice se tu jeví jako pouhá předehra k této práci nebo jako fáze zácvičku. Zde se odehrává denně boj mezi životem a smrtí. Bez svátostí, bez růžence a bez Boha by nemělo smysl vůbec ani začínat. Před nedávnem jsme zažili milostiplný Boží zásah. V dosud nejkritičtějším okamžiku ukázala Matka Boží našim odpovědným v pro-rockém snu skutečnost. Když všechny lidské pokusy selhaly, vedl tento sen k zachraňujícímu rozhodnutí. Práce s dětmi ulice a drogově závislými nemá nic společného s romantikou. Je to každodenní boj, který je možné vyhrát jen zbraněmi lásky. Nekonečnou trpělivostí musíme přemáhat zklamání. Láska nesmí couvnout. Ona je totiž to jediné, co dává našim vykořeněným mladým lidem oporu.

Tisíckrát „Bůh zaplat“ všem našim dobrodincům. Právě oni nám umožňují vydávat svědectví o bezpodmínečné Boží lásce.

*Z Kirche heute 12/2005
přeložil -lš- (kráceno)*

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

nejsou naší přirozenosti právě příjemné. V poslední době jsme svědky zajímavých vytáček, které se rodí především ve studovaných hlavách. Ty si vzaly na pomoc humanitu. Usoudily, že je přece nemyslitelné, aby věčný Otec dělal ze sebe tak neúprosně rozhněvaného Boha, který ke svému smíření vyžaduje krvavou smrt vlastního Syna. Jeví se jim to jako něco pohansky krutého. Ježíš nás podle jejich představ nevykoupil svou obětí na kříži, ale svou láskou. Kříž se tak stává něčím nadbytečným, a tedy také nezávazným a nahrazuje ho láska splývající s humanitou. Následování ukřižovaného Krista se rozplyne ve vidině lidumilné emfatické tolerance a univerzálního sbřátení. Ať si to tito autoři uvědomují nebo ne, takové názory a představy v sobě skrývají přímo rouhání a podvracejí celou katolickou věrouku.

Zjevení nám nebylo dáno jako nějaká stavebnice, ze které si můžeme stavět vlastní konstrukce, a to, co se nám právě nehodí, dávat přitom stranou. K zjeveným pravdám musíme přistupovat s tou největší možnou úctou a bázni. Známe většinou z vlastní zkušenosti situace, kdy nás čtyřleté dítě přivádí do úzkých svým neodbytným řetězem otázek „proč“, a my se mu snažíme jen v určitých, jemu zatím dostupných pojmech a obrazech přiblížit aspoň náznak toho, na co zatím jeho znalosti a duševní kapacity nestačí. Dítě nám pak nakonec s radostí objevitele přednáší, co si „zkonstruovalo“ z těch prvků, kterými jsme mu chtěli přiblížit složitou záležitost. Ačkoliv jeho představa je svým způsobem ucelená a logická, musíme se v duchu poušmat nad tím, jak daleko má ke skutečnosti. V obdobné situaci stojíme před Bohem: nejsme více než malé lastury před oceánem a musíme si být stále vědomi, že nám mohl ze svého nekonečna ukázat jen ty nejnutnější obrysy. Musíme být

krajně opatrní, když si z poskytnutých prvků skládáme své vlastní představy. Nezbyvá nám, než se držet bezpečně toho, do čeho nám bylo umožněno zjevením nahlédnout, a sklánět se s pokornou úctou před zbývajícím nekonečnem. Jak říkají ve skromnosti sami apoštolové, poznáváme zatím jen jako v zrcadle a ještě nevíme, čím budeme.

Náš celý problém spočívá v tom, že máme sklon vměstnat všechno do hranic naší omezenosti. Na nekonečnost našeho Pána a Boha však nemůžeme aplikovat naše lidská měřítka. Ke všemu, v čem se nám přibližuje a jen zdánlivě se „zmenšuje“, musíme vždy dodávat nezbytný koeficient: „to všechno umocněno na nekonečno“.

Tak jako nejsme schopni pojmout a obsáhnout Boží nekonečnou vznešenost a svatost, nejsme ani schopni pochopit rozměry hříchu, celou jeho hrůzu a ošklivost. Jakožto odmítnutí a urážka Nekonečného také hřích nese v sobě onen koeficient „na nekonečno“. Vyžaduje tedy nekonečné dostiučinění. Že Bůh k tomu zvolil obět svého vlastního Syna, je úradek jeho věčné spravedlnosti, moudrosti a milosrdenství. K tomu nepotřeboval radu moderních teologů (i českých a v českém katolickém tisku). Pokud se nám to jeví nepochopitelné nebo nám to dokonce připadá jako nelidské, nezbyvá nám, než abychom uznali svou nedostatečnost a v úctě se sklonili před nekonečným Božím tajemstvím. Kristova oběť není napodobením pohanských obětí, nýbrž naopak pohanské oběti jsou neúčinnou náhražkou jediné a nejvyšší Oběti.

Abychom se Bohu mohli znovu zalíbit, je to pro nás lidi zohavené hříchem možné jen díky tomu, že nám Bůh vychází ve své nekonečné lásce vstříc a sám si nás pro sebe zdobí svými nekonečnými dary. Z nich ty největší jsou svátost křtu a Nejsvětější Eucharistie. Proč se Bohu zalí-

bilo zařadit to právě tak a stanovit tuto cestu, to nevíme, ale rozhodně mu nemůžeme předepisovat, jak by to měl udělat, aby se nám to více líbilo. Jisté však je, že Bohu Otci i jeho Synu nesmírně záleží na tom, aby se právě skrze tyto ustanovené svátosti dostalo nezbytných darů Ducha Svatého všem lidem. Za nezasloužený dar a velikost svátosti křtu musíme Bohu vroucně děkovat každíčký den. Je bohužel nemálo křesťanů, kteří ani nevědí, kdy byli pokřtěni, ačkoliv by tento den měli oslavovat s daleko větší okázalostí, než své narozeniny. Křest svatý není pouhá přijímací formalita. Je to Bohem stanovený způsob, jak vysvobodit člověka z moci satana a vrátit mu důstojnost Božího dítěte. To není diskriminace nepokřtěných, ale skutečnost, kterou je třeba brát vážně. Ježíš Kristus zemřel za všechny lidi a chce, aby všichni byli přivedeni ke spáse, ale nikde ani nenaznačil, že by jeho smrtí a zmrtychvstáním bylo už všechno vyřízeno, naopak, nic neponechal náhodě a stanovil velice přesně, jak si člověk může a má přisvojit ovoce vykoupění, které mu připravil svou obětí. Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen. Kdo neuvěří, bude zavržen. Taková byla jasně a zřetelně jeho poslední vůle před návratem k Otci. Neuložil nám spekulovat, co se děje s nepokřtěnými. Na našem soudu jejich osud rozhodně nezávisí. Jaké jsou v té věci Boží úrady, není obsahem zjevení a poznáme to tedy až jednou na věčnosti. Zcela jistě však máme uloženo: všem národům a všem lidem hlásat evangelium a pokřtít je. Více než spekulovat, nakořlík je možné se spasit bez křtu, měli bychom se usilovně starat o to, jak přivést ke křtu co nejvíce nepokřtěných. Jednou totiž poznáme, kolik lidí jsme mohli zachránit před záhubou, ale ve své pohodlnosti, lhostejnosti a pýše jsme zanedbali tuto nejvyšší službu lásky, jakou můžeme prokázat bližnímu.

-red-

Odešel velký teolog 20. století

Ohlédnutí za zesnulým kardinálem Leo Scheffczykem

Krátce poté, co zesnulý Boží učenec byl poctěn kardinálskou důstojností, zeptal se jeden věřící známého a vzdělaného kněze, proč k tomu došlo. K překvapení všech přítomných odpověď neuváděla, že byl „vynikající“ nebo „vzdělaný“, nýbrž prostě jen „katolický“. „Co je na tom tak zvláštního? Kdyby byl protestant nebo buddhista, nemohl by být kardinálem,“ pomysleli si tazatelé. A přeče obsahuje

Kardinál Leo Scheffczyk s papežem Janem Pavlem II.

tato odpověď něco, co hluboce charakterizuje zesnulého kardinála: byl skrz naskrz katolický, ve svém životě a smýšlení, a to uprostřed doby tak poznamenána nejistotou a relativismem.

Bylo vždy jeho předním zájmem spojovat prezentaci katolické víry s její duchaplnou a odvážnou obranou. A tak se díval vždy „dvojím ostrým okem“ na pole svého úkolu: historickým, které se vypořádává s dějinným vývojem, a filozofickým, které s velkou spekulativní hloubkou reflektuje organismus křesťanských tajemství. Dokázal věrohodně spojovat exaktní vysvětlení složitých dějinných obsahů se syntetickým pohledem na velké linie nauky víry. Z toho důvodu je také jeho teologie v pravém slova smyslu vědecká, vyznačuje se tak dokonalou znalostí počínaje Aristotelem přes Tomáše Akvinského, že se slévá meto-

dicky do pevného oběhu od analýzy k syntéze.

Konečně jasné slovo tohoto kardinála se opírá o tuto vědeckou bázi, kdykoliv jde o ohrožení pokladu víry: stejně přesně, jak spojuje analýzu a syntézu v dogmatické teologii, dokáže charakterizovat každé hnutí a postoj, které odporují rozumu osvětlenému vírou, a rozhodně je zamítá: kompromisy mezi vírou a bludy neexistují.

Snad nejzřetelněji se tato záležitost projevuje v jeho četných článcích, které za posledních třicet let publikoval na stránkách časopisu *Theologisches* a v knize, kterou vydal Peter Düren v roce 2003 a která obsahuje obšírný rozhovor s kardinálem Scheffczykem. Kardinál v něm ostře kritizuje pastorační

situaci v Německu a bludné teologie, které za ní stojí.

Jelikož od doby, kdy kniha vyšla, vznikl dojem, že by příslušná místa měla pro sebe vyvodit důsledky z jejího obsahu, tato místa se raději zapřísáhla, že ji pohodlně zamlčí.

Právě v době, kdy se odsouvala stranou podstata toho, co je katolické, a to nezřídka ve jménu předsudku, že se tím poslouží jednotě křesťanů, stavěl ji kardinál vědomě do popředí ve smyslu současnosti nesoučasného. A to nikoliv z nějakého protiekumenického podnětu, nýbrž z odůvodněného přesvědčení, že být katolickým právě patří k podstatě křesťanství a že jednoty křesťanů může být dosaženo jen tím, že se tomuto katolickému zcela odevzdáme, a nikoliv tím, že se ho vzdáme.

Podstatu katolicismu nelze ani v kontextu současného pluralismu a ekumenismu nikdy hledat v konfesionalistickém zužování. Ukazuje se to právě naopak v přetvářejícím principu „**jak – tak**“ (et – et), který je výrazem lásky k celistvosti a k plnosti. Tento princip nevychází pouze z christologického principu, že Kristus je **jak** zcela Bůh, **tak** také zcela člověk, nýbrž je ho třeba chápat jako základní „formulační prvek“ katolického přístupu vůbec.

Kardinál Leo Scheffczyk

Na počátku katolicismu nestojí nějaká idea, nýbrž spasilský realismus v osobě Ježíše Krista. Proti protestantskému „sola“ (sola fides, sola scriptura, sola gratia – víra sama o sobě, Písmo samo o sobě, pouhá milost), které vedlo až dialektickému pokřivení moderní teologie, stojí katolické jak – tak: jak milost, tak také svoboda, jak Písmo, tak také tradice, jak víra, tak i rozum. Přitom se tyto dva prvky stavějí vedle sebe nikoliv jako sobě rovné, nýbrž vždy zde platí jasná nadřazenost a podřazenost, která si je vědoma prvenství nadpřirozeného.

S tímto celostním principem je co nejtěsněji spojen univerzální nárok katolicismu, kterým se nemůže prokázat žádné jiné náboženství: vzdáleno jakémukoliv nacionalistickému nebo kulturnímu zúžení zaměřuje se katolictví vždy na „celek“, to znamená na celý svět, na celého člověka, na celou společnost.

O to více je pak politováníhodné, že právě christologické dogma je již několik desetiletí vystaveno tvrdým útokům i ze strany katolických teologů. V interview uvedené knihy konstatuje kardinál Scheffczyk, že v dnešní teologii se vytvořil „přímo šik protivníků církevního christologického dogmatu“, což vedlo k nadvládě „pravověrnosti nevíry“.

Velice jasně dokáže zkušený dogmatik Scheffczyk prokázat, jak daleko se známi a vlivní teologové počínaje Karlem Rahne-

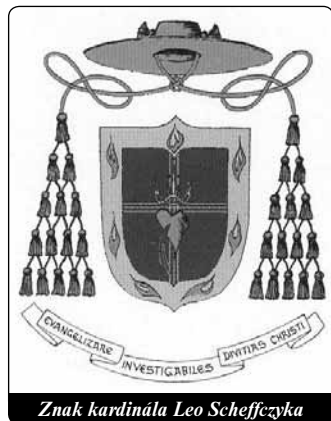
O slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie zemřel Leo kardinál Scheffczyk ve věku 85 let. K jeho úmrtí vydal papež Benedikt XVI. tento telegram:

„S hlubokým smutkem a vnitřním pohnutím jsem přijal zprávu o odchodu vzácného kardinála Leo Scheffczyka v den slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie. Svůj bohatý kněžský a vědecký život a působení věnoval s neúnavnou horlivostí teologickému bádání a hlásání božské pravdy. Svou věrností víře, lidskou dobrotou a prostotou zůstane zářivým vzorem svým žákům a mnoha věřícím. Kéž panenská Matka Boží, se kterou byl kardinál Scheffczyk celý život spojen dětinnou láskou, ho doprovodí do věčného Otcova domu. Ze srdce uděluji všem, kteří truchlí pro zemřelého kardinála svaté Církve a modlí se za jeho věčné blaho, své apoštolské požehnání jako záruku božské útěchy.“

Benedikt PP. XVI.

rem přes Pieta Schoonenberga až k Edwardu Schillebeeckovi a Hünermannovi rozešli s christologickým dogmatem Chalcedonského koncilu (451) a tím i s „neotřesitelnou podstatou víry v Ježíše Krista“ a s křesťanskou vírou jako takovou.⁽¹⁾

A tak, často zahalena do „vznešené mluvy existencialistické esoteriky“ a pod nátlakem své nové teologické koncepce, nechápe už tato existencialistická nebo fenomenologická teologie ve svém subjektivistickém monismu Boha jako „něco jiného“, nadpřirozeného, „odlišného“, nýbrž ztotožňuje ho na základě filozofického apriorního požadavku „s něčím v člověku zcela přirozeným“.

Znak kardinála Leo Scheffczyka

Právě východisko tohoto katolického „jak – tak“ prostupuje všechny velké strukturální prvky teologie kardinála Scheffczyka, propůjčuje všem jeho úvahám hloubku ostroty a spojuje je do fascinující syntézy, která začíná naukou o církvi a s ní spojenou úctou k Matce Boží a pokračuje přes teologii stvoření a nauku o svátostech až ke kritice „teologie mrtvého Boha“, spásné nauky buddhismu a představ o převtělování, které se značně rozšířily spolu s esoterickou vlnou 80. let.

Scheffczyk, který byl až do poslední chvíle svého života při plném vědomí, vyjádřil ještě těsně před smrtí, jakou je pro něho radostí, že může odevzdat svou duši svému Stvořiteli právě o slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie. I to uka-

Rozloučení se zesnulým kardinálem Leo Scheffczykem

zuje, jak příkladná byla jednota života a víry u tohoto velkého teologa.

Jeden z jeho žáků kardinál Manfred Hauke (v knize *Skrz naskrz katolický*, Stella Maris 2003) to krásně vyjádřil: Od počátku své vědecké činnosti zabýval se kardinál Scheffczyk intenzivně Marií, „žezlem pravé víry“, která v sobě takřikajíc sjednocuje největší tajemství víry a ta z ní vyznařují.

Zvláště však je spojen s tajemstvím Neposkvrněného početí Panny Marie: Vítězství nad hříchem, které z tohoto tajemství jasně vyznařuje, je současně základem jistoty naší víry, protože Maria, jak říká II. vatikánský koncil, je pravzor Církve: „Vzhledem k původu i cíli Církve, které se v Marii uskutečňují, nepotřebujeme žádné různé optimistické přibarvování budoucích dějin Církve. Byla nám dána jistota víry, že brá-

ny pekla Církev nepřemohou.“ Kdo mohl Scheffczyka osobně poznat nebo číst, poznal, jak je zcela nesen touto jistotou. Jeho katolicismus byl důsledný a nekompromisní, nikoliv však tradicionalisticky zúžený, nepropadal malichernému kritizování, nýbrž vždy se vyznačoval velkorysostí, pokorou a radostností, která nakazila každého, kdo s ním mohl být třeba jen krátce ve styku.

Putující církev v Německu v něm ztratila důležitého představitele druhé poloviny 20. století, ale můžeme doufat, že bude Církvi i z nebe novým způsobem nápomocen.

Z Kat-net přeložil -lš-

⁽¹⁾ Koncil v Chalcedonu definoval, že Ježíš Kristus má jak božskou, tak lidskou přirozenost, které jsou nerozlučně spojeny. Zavrhl tak učení monofysitů, kteří přiznávali Kristu jen jednu přirozenost.

Smuteční obřady za zesnulého kardinála Leo Scheffczyka

Leo kardinál Scheffczyk se narodil 21. února 1920 v Beuthenu v Horním Slezsku (tehdy Polsko). Teologii studoval od roku 1938 ve Vratislavi, ale v roce 1941 musel narukovat. Jako válečný zajatec skončil v Norsku. Po návratu pokračoval ve studiu ve Freisingu a zde přijal z rukou kardinála Faulhabera 29. června kněžské svěcení.

Působil krátce jako kaplan v Grafingu u Mnichova a pak jako vicerektor teologické vysoké školy v Königsteinu. V roce 1950 obhájil doktorskou práci a vyučoval pak v různých kněžských učilištích až do roku 1959, kdy se habilitoval jako profesor teologie. Jeho habilitační práce měla téma: Mariánská tajemství ve zbožnosti a nauce karolínské doby. Působil jako profesor v Tübingenu a v roce 1965 byl povolán do Mnichova, kde působil jako profesor a badatel dvacet let.

Neustal v práci ani po odchodu na odpočinek. Z jeho pera vyšlo na 1200 publikací. Spolu s prof. Remigiem Bäumerem byl autorem velkého šestidílného mariologického slovníku, který má na 4 500 stran. Byl členem Papežské mariánské akademie, Papežské mezinárodní teologické akademie, Papežské rady pro rodinu, teologickým poradcem Kongregace pro nauku víry, členem Bavorské akademie věd. Univerzita v Navaře mu udělila čestný doktorát. Byl neúnavným kazatelem a vyslovil nespočet přednášek a odborných referátů. 21. února 2001 ho papež Jan Pavel II. jmenoval kardinálem.

Zemřel 8. prosince 2005 a byl pochován na klášterním hřbitově Thalbach v Bregenzu u Bodamského jezera.

S překlady jeho publikací se mohli setkávat naši čtenáři také na stránkách Světla.

Výzvy fatimského poselství (39)

Skutečně milosrdný je náš Bůh! A milosrdní máme být také my, stvoření k jeho obrazu a podobě. Proto Ježíš Kristus řekl: „Milosrdenství chci, a ne obět“ (Mt 12,7), a citoval přitom slova proroka Ozeáša, který takto interpretuje city Božího srdce: „Milosrdenství chci, a ne obět, poznání Boha víc než celopaly“ (Oz 6,6). Máme zde apoštolát odpuštění, kterým máme přivádět své bratry a sestry k poznání Boha. Kéž v nás naleznou city odpuštění, které se pro ně stanou odrazem Božího milosrdenství.

Mysleme na to, že Bůh nechal záviset udělení svého odpuštění nám na míře našeho odpuštění těm, kteří nás urazili: „Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky“ (Mt 6,14–15). Tento požadavek odpuštění našemu bližnímu nás zavazuje vítězit nad pokušeními pýchy, která nás vede k pomstě. Je to zákon přikázaný Bohem, a to již ve Starém zákoně: „Nemsti se, nechovej proti svým krajanům zášť, ale miluj svého bližního jako sebe. Já jsem Hospodin“ (Lv 19,18). Jak nám zde Bůh přikazuje, je třeba čelit pokušením pomsty, pohrdání či lhostejnosti apoštolátem lásky, který s sebou přináší odpuštění, odplácení zla dobrem a modlitbu za ty, kdo nás pronásledují. Máme následovat Ježíše Krista, který na kříži prosil Otce o odpuštění pro ty, kdo ho tupili, mučili a křížovali: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí“ (Lk 23,34).

A Pánova slova nás nenechávají na pochybách: „A kdykoli se postavíte k modlitbě, odpouštějte, máte-li co proti komu, aby i vám odpustil váš nebeský Otec vaše poklesky. Jestliže však neodpustíte, ani váš nebeský Otec vám neodpustí vaše poklesky“ (Mk 11,25–26). A na jiném místě

nám Pán říká: „Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují“ (Lk 6,27–28). Toto odpuštění je plodem lásky, která plane v Kristově Srdci a jež má oživovat náš apoštolát vůči našim bratrům a sestrám: „Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul!“ (Lk 12,49).

Tato výzva Mariina poselství zahrnuje v sobě další aspekt, který by náš apoštolát také měl mít. Naše Paní, když odpovídala na jednu otázku vztahující se na určení darů, které lid na splnění svých slibů nechával ležet na místě zjevení, řekla: „Udělejte dvě nosítka. Jedno poneš ty s Hyacintou a dalšími dvěma děvčaty, oblečenými v bílém. Další ať nese František s dalšími

třemi chlapci, taktéž oblečenými v bílém. Peníze na nosítka jsou pro svátek Panny Marie Růžencové a to, co zbude, je na pomoc kapli, kterou mají dát postavit“ (Naše Paní, 19. srpna 1917).

Nosítka, o kterých zde poselství hovoří, nejsou nosítka k přenašení obrazů, ale ta, kterými se mají v procesi nosit oběti, jež lid přinášel Pánu. Bylo totiž zvykem rolnického lidu děkovat Bohu za jeho dobrodiní tím, že mu obětovali něco z plodů své úrody, a to úměrně možnostem každého. Tyto obětiny sbírali správci, kteří je umísťovali na nosítka, jež se slavnostně nosila ve dnech velkých slavností. Po slavnostní mši svaté se nosily v procesi a byly obětovány Bohu na poděkování za přijatá dobrodiní a na potřeby kultu.

Je jisté, že Naše Paní v odpovědi, kterou dala, ukázala, jak tento prostý úkon díkůčinění byl milý Bohu a jak pozorně

máme Bohu prokazovat věčnost. Také ukázala na povinnost, že se máme účastnit a pomáhat při podpoře veřejného kultu, který se vzdává Bohu.

Mimoto je třeba podtrhnout gesto požadované poselstvím, kterým se máme připojit k našim bratrům a sestrám, abychom spolu s nimi přinášeli Pánu své oběti, své díky a své modlitby: to vytváří dílo spolupráce, která oživuje apoštolát a dává mu sílu, neboť nás činí vzájemnými apoštolý.

Tyto zvyklosti, které tehdy existovaly mezi fatimským lidem, připomínají podobné zvyky z biblických dějin. Myslí si, že lid v té době, protože byl ve své většině negramotný, neznal téměř vůbec biblické dějiny a sotva věděl o některých skutečnostech, které si jen málo rolníků mohlo přečíst v nástinech posvátných dějin. Alespoň u mě stomu tak bylo; a teprve o mnoho let později jsem mohla číst Písmo svaté a jen tehdy se mi odhalil hlubší smysl poselství a jeho vztah k Božímu slovu.

Při pokračování svého popisu tohoto dalšího aspektu apoštolátu využíváme podobnosti biblických dějin s tehdejšími zvyky fatimského lidu a připomínáme následující předpisy, které Bůh dal svému lidu: *Hospodin promluvil k Mojžíšovi a řekl: „Naproti tomu desátý den onoho sedmého měsíce je dnem Smíření. Tehdy to pro vás bude posvátné shromáždění. Budete se postit a přinesete Hospodinu žertvu. Toho dne nebudete konat žádnou práci, neboť je to den Smíření, kdy se nad vámi provede smírný obřad před Hospodinem, vaším Bohem. Ano, kdokoli se toho dne nebude postit, bude vyloučen ze svého lidu; kohokoli, kdo bude v ten den konat nějakou práci, zahladím ze středu jeho lidu. Nebudete konat žádnou práci, je to trvalý zákon pro vaše potomky, ať bydlíte kdekoli“ (Lv 23,26–31).*

(Pokračování)

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

PAPEŽ BENEDIKT XVI. VYZNAMENAL CHRISTU MEVESOVOU

Papež Benedikt XVI. udělil Christě Mevesové, psychoterapeutce dětí a mládeže a autorce četných publikací, papežské vyznamenání Řád Řehoře Velkého. Díky zkušenostem své lékařské praxe, kterou uplatnila v autorské práci a nescetných přednáškách, Christa Mevesová motivovala lidi ke křesťanství. Publikovala na 100 knih, které byly přeloženy do 13 jazyků.

Řád sv. Řehoře Velkého je nejvyšší vyznamenání, které papež uděluje laikům. Poprvé je udělil papež Řehoř XVI. v roce 1831.

Při předávání tohoto vyznamenání v Bonnu v kněžském semináři Albertinum řekl kardinál Meisner:

„Když papež Řehoř XVI. na začátku svého pontifikátu založil tento řád na památku Řehoře Velkého, učinil tak proto, aby mohl vyznamenat osobnosti obdařené velkými dary ducha a srdce, které tyto osoby vynaložily podle svých sil k blahu Církve a společnosti. Motivy uvedené v zakládací bule vynikajícím způsobem odpovídají Christě Mevesové, která půl století bystrým pohledem lásky diagnostikovala duchovní nouzi naší společnosti, s obdivuhodným nasazením jako psycholožka, spisovatelka a lektorka dosáhla neobyčejných úspěchů a dosud ve své činnosti pokračuje. Paní Mevesová je třeba přiznat skutečně rytířskou odvahu, protože se jí dostává nejen uznání, ale i odporu od ducha doby, nenávisť a nepřátelství, které musí snášet. Se statečností, kuráží a vytrvalostí čelit duchu doby v Církvi i ve světě je příkaz současné hodiny. V tom nám byla všem vzorem.“

AGRESIVNÍ ISLÁM

Combonián P. Melaku Tafesse Amende z Etiopie poslal organizaci Kirche in Not dopis, ve kterém varuje před šířením fundamentalistických a násilných forem islámu. Muslimové dnes představují silnou hospodářskou moc. Tvrdí, že je nezbytné stát se muslimem, aby došlo k hospodářské prosperitě. Hlavním cílem však není podnitit obchod a podnikání, nýbrž verbovat lidi pro islám. Končí doba, kdy se muslimové chovali ke křesťanům tolerantně. Západ kupuje od islámských zemí naftu a tyto země těmito prostředky financují rozšiřování islámu. V Etiopii obsadili muslimové všechna klíčová místa a budují si stále silnější vliv v hospodářské i kulturní oblasti.

Muslimové mají mnoho dětí a s tím souvisí rostoucí chudoba v Etiopii. Tato chudoba však připravuje půdu pro militantní islám. Katolický misionář vyzývá křesťany, aby pomáhali církvi v Etiopii. V této zemi je nedostatek kněží, a tak připadá velká role laikům, aby šli do odlehlých obcí a ukazovali tam slovem i příkladem krásu katolické víry.

TEST SVOBODY MÍNĚNÍ

Dánské noviny provedly zvláštní test svobody mínění. Uveřejnily karikaturu, která zobrazuje Mohameda s bombou v turbanu. Ihned na to reagovaly islámské skupiny v Pákistánu, které vypsaly odměnu 6 000 € za zavraždění karikaturisty. Šest islámských států protestovalo u dánského ministerstva zahraničí. Jeden 17letý muslim z Aarhusu byl pro vyhrůžky vraždou zatčen.

POMSTA RODINY

23letá Arabka Samar Hassan byla zavražděna v Izraeli. Jak oznámil izraelský tisk, je to již 9. tzv. „vražda cti“ v tomto roce. Amar pocházela z křesťanské rodiny a žila s jedním muslimem. Její vraždou měla být očištěna a obnovena čest rodiny. Podobný případ se stal v únoru v Německu.

MUSLIMOVÉ V RUSKU

Jménem 14 milionů muslimů žádala skupina muftisů, aby z ruského státního znaku byly odstraněny všechny křesťanské symboly. Ve znaku je zobrazen sv. Jiří v boji s drakem a několik křížů. Tento požadavek vyvolal velkou nevoli u pravoslavné církve.

„DUCH KONCILU“

Trevířský biskup Marx se připojil ke kritikům tzv. „ducha koncilu“, na který se odvolávají liberální modernisté a vyvolávají nálady, jako by poslední koncil znamenal nový začátek, před kterým bylo všechno špatné. Papež Jan XXIII. nechtěl změnit církev a přizpůsobit ji světu, nýbrž dosáhnout, aby se zbavila pocitu méněcennosti a izolace a postavila se čelem k novým skutečnostem. Myšlenka relativizovat a zpochybňovat cokoli z dosavadního učení a tradice mu ani na mysl nepřišla. Chtěl, aby se církev zbavila komplexů méněcenné menšiny a od pouhého odsuzování a nářků přešla do ofenzívy, pozitivně hlásala Krista a představila světu lepší duchovní alternativy. Při všem novém, co koncil přinesl, opírá se o celou dosavadní tradici.

Liturgická čtení

Neděle 8. 1. - svátek Křtu Páně

1. čt.: Iz 42,1-4,6-7
 Ž 29(28),1a+2.3ac-4.3b+9b-10
 Odp.: 11b (*Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu.*)
 2. čt.: Sk 10,34-38
 Ev.: Mk 1,6b-11
Slovo na den: Nejsm hoden.

Pondělí 9. 1. - ferie

1. čt.: 1 Sam 1,1-8
 Ž 116B(115),12-13.14+17.18-19
 Odp.: 17a (*Přinesu ti oběť diků, Hospodine. Nebo: Aleluja.*)
 Ev.: Mk 1,14-20
Slovo na den: Obrátte se a věřte evangeliu.

Úterý 10. 1. - ferie

1. čt.: 1 Sam 1,9-20
 1 Sam 2,1,4-5.6-7.8abcd
 Odp.: 1a (*Mé srdce jása v Bohu, mém spasiteli.*)
 Ev.: Mk 1,21b-28
Slovo na den: Mlč a vyjdi z něho!

Středa 11. 1. - ferie

1. čt.: 1 Sam 3,1-10.19-20
 Ž 40(39),2+5.7-8a.8b-9.10
 Odp.: srov. 8a+9a (*Hle, přicházím, Pane, splnit tvou vůli.*)
 Ev.: Mk 1,29-39
Slovo na den: Uzdravil mnoho nemocných.

Čtvrtek 12. 1. - ferie

1. čt.: 1 Sam 4,1-11
 Ž 44(43),10-11.14-15.24-25
 Odp.: 27b (*Výsvoď nás, Pane, pro svou lásku!*)
 Ev.: Mk 1,40-45
Slovo na den: Byl očištěn.

Pátek 13. 1. - nez. pam. sv. Hilaria

1. čt.: 1 Sam 8,4-7.10-22a
 Ž 89(88),16-17.18-19
 Odp.: srov. 2a (*Na věky chci zpívat o Hospodinových milostech.*)
 Ev.: Mk 2,1-12
Slovo na den: Proč tak ve svém srdci uvážete?

Sobota 14. 1. - nez. sobotní pam. P. Marie

1. čt.: 1 Sam 9,1-4.17-19; 10,1a
 Ž 21(20),2-3.4.5.6-7
 Odp.: 2a (*Hospodine, z tvé síly se raduje král.*)
 Ev.: Mk 2,13-17
Slovo na den: Nepřišel jsem povolat spravedlivé, ale hříšníky.

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	8. 1.	9. 1.	10. 1.	11. 1.	12. 1.	13. 1.	14. 1.
Antifona	261	826	841	857	873	889	1666
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	261	827	842	857	873	889	1666
Antifony	262	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	262	831	847	861	877	893	1668
Antifona k Zach. kantiku	263	831	847	861	877	894	1669
Prosby	263	831	847	861	878	894	1655
Záv. modlitba	263	832	847	862	878	1277	1656
Modlitba během dne:							
Hymnus	227	832	848	862	879	895	910
Antifony	1035	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	264	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	263	835	851	865	882	898	913
Nešpory:							
Hymnus	261	265	837	852	867	883	915
Antifony	260	265	838	853	868	884	916
Žalmy	230	238	838	853	868	884	916
Kr. čtení a zpěv	260	266	840	856	871	887	918
Ant. ke kant. P. M.	260	266	840	856	871	887	904
Prosby	261	266	841	856	872	888	918
Záv. modlitba	263	263	841	857	872	888	1277
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1238

NOVINKA

PSÁNO PŘED POPRAVOU

Připravil Leo Židek

Mnozí z těch, kteří byli bezprávně a násilně připraveni o život bezcitným komunistickým režimem v Československu v roce 1948 a v dalších – hlavně padesátých – letech, nám podávají na stránkách této publikace trvalé svědectví o úžasném vzepětí lidského ducha a o statečném vyrovnání s úděsnou skutečností. Dokazují to svými dopisy na rozloučenou, posledními řádky před popravou, svými vzkazy a provoláními dokonce ještě i na popravišti. Některé z nich daly vzniknout malému vzpomínkovému sborníku, který zachycuje sedm životních osudů těchto obětí lidské zvěle: JUDr. Milada Horáková, Boris Volek, P. Jan Bula, Antonín Janošík, Alois Jaroš, Václav Švéda, Heliodor Píka.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A5, 56 stran, 55 Kč

ŽENA NEBOLI KNĚŽSTVÍ SRDCE

Jo Croissant

Poté, co si žena předsevzala, že se musí vymanit z ovládnutí mužem, přejala mužská schémata na úkor své vlastní ženskosti, a tím se vzdálila své základní povaze. Ocítá se najednou ještě osamocenější a zranitelnější ve spletených situacích, které často její úzkosti jen násobí. V tomto dezorientovaném světě je nutné vrátit se k pramenům, otevřít Písmo a snažit se pochopit, co nám o smyslu života, utrpení a smrti říká Boží slovo. Jen tak můžeme znovuobjevit identitu ženy a její místo v Božím plánu a pak bude moci také muž objevit svou identitu. A jen tak budou moci oba společně pracovat na příchodu Božího království. Cestu k poznání nám otevřítá autorka této knížky, která je manželkou Gerarda Efraima Croissanta, zakladatele Komunity blahoslavenství.

Paulinky, brož., zúž. A5, 168 stran, 168 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

TEOLOGIE TĚLA

Jan Pavel II.

Soubor promluv Jana Pavla II. přednesených během prvních pěti let jeho pontifikátu. Svatý otec v nich postupně odhaluje ohromující vizi manželství a lidské lásky v Božím plánu. Vrací se až na samotný práh lidské historie, aby ukázal tento plán v jeho prvotní, hříchem nezasažené podobě.

Paulinky, váz., zúž. A5, 592 stran, 350 Kč

SRDCE MÁ SVÉ DŮVODY...

(Lékařka a řeholnice pomáhá v Pákistánu)

Ruth Pfau

Autobiografie ženy – lékařky Ruth Pfau, která roku 1960 odešla do Pákistánu, kde začala v Karáči pracovat na svém programu boje s malomocenstvím. V přitažlivém vyprávění přibližuje čtenáři svůj pestrý, mnohdy skutečně dobrodružný a přitom hluboce zakotvený život, který žije beze zbytku pro druhé. Dokáže vnímat každého člověka jako důstojnost obdařeného a krásného Božího tvora, v němž rozeznává skutečné hodnoty i pod nánosem bídy, nemoci nebo nepřátelství.

Karmelitánské nakladatelství, váz., zúž. A5, 260 stran, 249 Kč

Objednávky knih – tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.